

**Grupa Kapitałowa
ING Banku Śląskiego S.A.**

**Skonsolidowany raport półroczny
za okres 6 miesięcy
zakończony 30 czerwca 2019 roku**

Spis treści

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego SA

Wybrane dane finansowe ze sprawozdania finansowego	1
Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat	2
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	5
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Informacje uzupełniające	8

1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej	8
2. Istotne zdarzenia w I półroczu 2019 roku	10
3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	13
4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej	13
5. Zastosowanie szacunków	17
6. Istotne zasady rachunkowości	18
7. Porównywalność danych finansowych	20
8. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	22
8.1. Wynik z tytułu odsetek	22
8.2. Wynik z tytułu prowizji	23
8.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	23
8.4. Wynik na sprzedaży papierów wartościowych i przychody z tytułu dywidend	24
8.5. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	24
8.6. Koszty działania	25
8.7. Odpis z tytułu strat oczekiwanych	25
8.8. Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	26
8.9. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	26
8.10. Inwestycyjne papiery wartościowe	27
8.11. Kredyty i inne należności udzielone klientom	27
8.12. Dłużne papiery wartościowe	30
8.13. Rzeczowe aktywa trwałe	30
8.14. Zobowiązania wobec innych banków	31
8.15. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31

8.16. Zobowiązania wobec klientów	31
8.17. Rezerwy	32
8.18. Inne zobowiązania	32
8.19. Wartość godziwa	32
8.20. Łączny współczynnik kapitałowy	37
9. Pozycje pozabilansowe	37
10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	37
11. Wypłacone dywidendy	38
12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych	38
13. Sezonowość lub cykliczność działalności	42
14. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	42
15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	45
16. Zarządzanie ryzykiem oraz kapitałem	47

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego SA

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat	52
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	53
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	54
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	55
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych	57
Informacje uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego	58
1. Wprowadzenie	58
2. Istotne zasady rachunkowości	60
3. Porównywalność danych finansowych	60
4. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego	62
5. Istotne zdarzenia w I półroczu 2019 roku	65
6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	65
7. Sezonowość lub cykliczność działalności	65
8. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	65
9. Wypłacone dywidendy	65
10. Przejęcia	65
11. Pozycje pozabilansowe	66
12. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	66

WYBRANE DANE FINANSOWE ZE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wybrane dane finansowe

	II kwartał 2019	I półrocze 2019	II kwartał 2018	I półrocze 2018
	okres	okres	okres	okres
	od 01.04.2019	od 01.01.2019	od 01.04.2018	od 01.01.2018
	do 30.06.2019	do 30.06.2019	do 30.06.2018	do 30.06.2018
Wynik z tytułu odsetek	1 047,7	2 058,2	920,0	1 803,0
Wynik z tytułu prowizji	359,2	686,7	339,6	657,7
Wynik na działalności podstawowej	1 451,3	2 837,7	1 310,2	2 567,1
Wynik brutto	627,0	1 065,9	490,4	936,7
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	470,3	795,7	372,7	694,9
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	3,61	6,12	2,86	5,34

	stan na	stan na	stan na
	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2018
Kredyty i inne należności udzielone klientom netto	110 509,9	103 125,8	94 724,3
Zobowiązania wobec klientów	122 992,0	117 682,5	109 174,1
Aktywa razem	150 609,8	141 589,6	130 758,6
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	14 236,6	13 336,3	11 889,5
Kapitał akcyjny	130,1	130,1	130,1

Podstawowe wskaźniki

	stan na	stan na	stan na
	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2018
C/I - wskaźnik udziału kosztów (%)	45,9	44,5	46,1
ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach (%)	1,2	1,2	1,2
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	12,5	12,5	12,3
NIM - marża odsetkowa netto (%)	2,94	2,93	2,93
L/D - współczynnik kredyty do depozytów (%)	89,9	87,6	86,8
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	15,05	15,60	15,24

Objaśnienia:

C/I - wskaźnik udziału kosztów - relacja kosztów ogółem do dochodów z działalności operacyjnej w układzie rodzajowym.

ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach - stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu aktywów z 5 kolejnych kwartałów.

ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału - stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

NIM - stosunek sumy wyniku odsetkowego netto z 4 kolejnych kwartałów do średnich aktywów odsetkowych z 5 kolejnych kwartałów.

L/D - współczynnik kredyty do depozytów - relacja kredytów i innych należności udzielonych klientom netto z wyłączeniem Euroobligacji do zobowiązań wobec klientów.

Łączny współczynnik kapitałowy - relacja między funduszami własnymi a aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi z uwzględnieniem wag ryzyka.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat

	nr noty	II kwartał 2019	I półrocze 2019	II kwartał 2018	I półrocze 2018
		okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Przychody odsetkowe, w tym:		1 308,6	2 562,0	1 150,2	2 248,3
obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		1 307,5	2 559,8	1 148,8	2 245,6
pozostałe przychody odsetkowe		1,1	2,2	1,4	2,7
Koszty odsetkowe		260,9	503,8	230,2	445,3
Wynik z tytułu odsetek	8.1	1 047,7	2 058,2	920,0	1 803,0
Przychody z tytułu prowizji		449,3	858,6	418,2	803,2
Koszty prowizji		90,1	171,9	78,6	145,5
Wynik z tytułu prowizji	8.2	359,2	686,7	339,6	657,7
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	8.3	25,1	56,5	24,4	42,4
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	8.4	0,0	0,0	-0,1	1,0
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend	8.4	16,4	32,2	18,3	50,5
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	8.5	-0,9	-2,1	2,0	4,2
Wynik na pozostałej działalności podstawowej		3,8	6,2	6,0	8,3
Wynik na działalności podstawowej		1 451,3	2 837,7	1 310,2	2 567,1
Koszty działania	8.6	581,1	1 302,2	555,0	1 183,3
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych	8.7	135,9	260,9	173,7	268,5
w tym wynik z tytułu sprzedaży wierzytelności		0,0	9,8	0,0	1,1
Podatek od niektórych instytucji finansowych		107,2	208,5	91,1	178,6
Udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		-0,1	-0,2	0,0	0,0
Zysk brutto		627,0	1 065,9	490,4	936,7
Podatek dochodowy		156,7	270,2	117,7	241,8
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		470,3	795,7	372,7	694,9
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		470,3	795,7	372,7	694,9
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)		3,61	6,12	2,86	5,34

W okresie pierwszego półrocza 2019 i 2018 roku w Grupie nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Zysk netto za okres sprawozdawczy	470,3	795,7	372,7	694,9
Pozostałe całkowite dochody netto, w tym:	337,3	559,8	-126,0	63,7
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	325,9	524,5	-126,8	62,9
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	101,4	5,3	-41,9	15,7
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-22,8	-20,4	-9,6	-28,7
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	348,0	737,2	-13,0	233,4
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-100,7	-197,6	-62,3	-157,5
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	11,4	35,3	0,8	0,8
kapitałowe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	11,4	35,3	0,8	0,8
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy, w tym:	807,6	1 355,5	246,7	758,6
przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	807,6	1 355,5	246,7	758,6

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	nr noty	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym		2 293,5	1 237,4	1 781,5
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	8.8	694,3	776,5	951,8
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	8.9	2 497,6	1 711,6	2 034,0
Pochodne instrumenty zabezpieczające		869,0	909,6	880,2
Inwestycyjne papiery wartościowe	8.10	31 315,3	31 937,3	28 677,0
Kredyty i inne należności udzielone klientom	8.11	110 509,9	103 125,8	94 724,3
Inwestycje w jednostki stowarzyszone		0,7	1,0	1,3
Rzeczowe aktywa trwałe	8.13	937,8	556,1	526,8
Wartości niematerialne		420,7	439,2	430,0
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		20,7	10,9	16,2
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		419,8	398,2	335,2
Inne aktywa		630,5	486,0	400,3
Aktywa razem		150 609,8	141 589,6	130 758,6
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec innych banków	8.14	7 359,2	5 195,8	4 882,0
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	8.15	1 261,2	1 464,3	1 281,7
Pochodne instrumenty zabezpieczające		505,1	611,8	677,7
Zobowiązania wobec klientów	8.16	122 992,0	117 682,5	109 174,1
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych		300,2	300,3	300,2
Zobowiązania podporządkowane		1 065,0	1 076,9	655,6
Rezerwy	8.17	158,7	152,4	125,1
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		212,3	280,3	68,3
Inne zobowiązania	8.18	2 519,5	1 489,0	1 704,4
Zobowiązania razem		136 373,2	128 253,3	118 869,1
Kapitał własny				
Kapitał akcyjny		130,1	130,1	130,1
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		956,3	956,3	956,3
Skumulowane inne całkowite dochody		1 729,2	1 169,7	557,0
Zyski zatrzymane		11 421,0	11 080,2	10 246,1
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego		14 236,6	13 336,3	11 889,5
Udziały niekontrolujące		0,0	0,0	0,0
Kapitał własny razem		14 236,6	13 336,3	11 889,5
Zobowiązania i kapitał własny razem		150 609,8	141 589,6	130 758,6
Wartość księgowa		14 236,6	13 336,3	11 889,5
Liczba akcji		130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		109,43	102,51	91,39

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

I półrocze 2019 narastająco

okres od 01.01.2019 do 30.06.2019

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 169,7	11 080,2	13 336,3
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	795,7	795,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	559,5	0,3	559,8
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	40,6	-	40,6
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-20,4	-	-20,4
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	737,2	-	737,2
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-197,6	-	-197,6
zbycie środków trwałych	-	-	-0,3	0,3	0,0
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-455,2	-455,2
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,2	0,2
wypłata dywidendy	-	-	-	-455,4	-455,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	1 729,2	11 421,0	14 236,6

rok 2018 narastająco

okres od 01.01.2018 do 31.12.2018

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	493,2	10 215,2	11 794,8
wpływ zmian zasad rachunkowości w związku z wdrożeniem MSSF 9	0,0	0,0	1,1	-249,0	-247,9
Kapitał własny na pocz. okresu po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości	130,1	956,3	494,3	9 966,2	11 546,9
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	1 525,9	1 525,9
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	675,4	4,0	679,4
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	18,4	-	18,4
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-31,8	-	-31,8
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	1 033,1	-	1 033,1
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-339,4	-	-339,4
zbycie środków trwałych	-	-	-4,0	4,0	0,0
zyski / straty aktuarialne	-	-	-0,9	-	-0,9
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-415,9	-415,9
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,3	0,3
wypłata dywidendy	-	-	-	-416,2	-416,2
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	1 169,7	11 080,2	13 336,3

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.Skonsolidowany raport półroczny za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe

(w mln zł)

I półrocze 2018 narastająco

okres od 01.01.2018 do 30.06.2018

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	493,2	10 215,2	11 794,8
wpływ zmian zasad rachunkowości w związku z wdrożeniem MSSF 9	0,0	0,0	1,1	-249,0	-247,9
Kapitał własny na pocz. okresu po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości	130,1	956,3	494,3	9 966,2	11 546,9
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	694,9	694,9
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	62,7	1,0	63,7
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	16,5	-	16,5
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-28,7	-	-28,7
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	233,4	-	233,4
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-157,5	-	-157,5
zbycie środków trwałych	-	-	-1,0	1,0	0,0
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-416,0	-416,0
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,2	0,2
wypłata dywidendy	-	-	-	-416,2	-416,2
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	557,0	10 246,1	11 889,5

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Zysk netto	795,7	694,9
Korekty, w tym:	628,0	-3 351,1
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	0,2	-
Amortyzacja	139,4	88,5
Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	-2 058,2	-1 803,3
Odsetki zapłacone	-486,1	-436,2
Odsetki otrzymane	2 468,9	2 159,2
Dywidendy otrzymane	-7,0	-0,8
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	0,3	-1,0
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	270,2	241,8
Podatek dochodowy zapłacony z rachunku zysków i strat	-359,9	-431,7
Zmiana stanu rezerw	6,3	16,3
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	37,1	396,5
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	-786,1	-719,2
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	880,2	-3 677,3
Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	474,0	141,4
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-7 307,0	-3 956,8
Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych z tytułu rozpoznania leasingu	66,0	nd
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-91,6	15,0
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	1 750,3	585,8
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-202,7	-431,0
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	5 302,1	4 670,0
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	531,7	-208,3
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 423,7	-2 656,2
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-72,7	-42,0
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	0,8	0,1
Nabycie wartości niematerialnych	-38,1	-37,0
Zbycie aktywów przeznaczonych do sprzedaży	10,6	3,4
Nabycie instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0,0	-1,2
Nabycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-223,2	0,0
Zbycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0	1 055,8
Otrzymane dywidendy	7,0	0,8
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-315,6	979,9
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	873,0	709,0
Splata kredytów długoterminowych	-454,6	-516,7
Splata odsetek od kredytów długoterminowych	-12,0	-11,0
Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-3,8	-3,8
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	-45,7	0,0
Dywidendy wypłacone	-455,4	-416,2
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-98,5	-238,7
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	43,8	133,8
Zwiększenie / zmniejszenie środków pieniężnych netto	1 009,6	-1 915,0
Środki pieniężne na początek okresu	1 956,4	4 598,2
Środki pieniężne na koniec okresu	2 966,0	2 683,2

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje uzupełniające

1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej

1.1. Podstawowe informacje o Banku

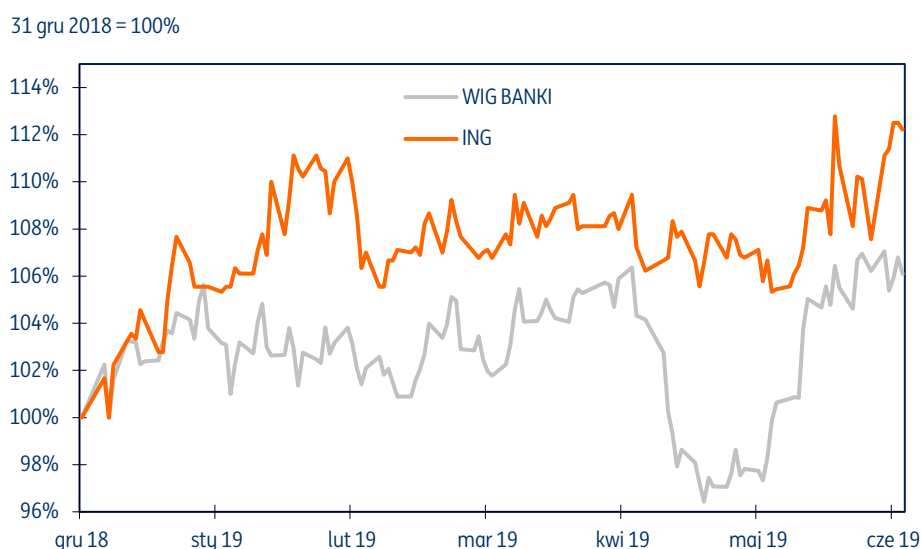
ING Bank Śląski S.A. („Spółka dominująca”, „Jednostka dominująca”, „Bank”) z siedzibą Centrali w Katowicach, przy ul. Sokolskiej 34, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 5459. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 271514909 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 634-013-54-75.

1.2. Zakres działania, czas trwania

ING Bank Śląski S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonym w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych. Ponadto poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi także działalność leasingową, faktoringową, pośrednictwa i obrotu nieruchomościami, wynajmu nieruchomości, doradztwa i pośrednictwa finansowego oraz świadczy inne usługi finansowe. Czas trwania Spółki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

1.3. Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny ING Banku Śląskiego S.A. wynosi 130.100.000 zł i dzieli się na 130.100.000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (sektor banki). Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. na dzień 30 czerwca 2019 roku wyniosła 202,0 zł, w porównaniu z 179,0 zł na dzień 30 czerwca 2018 roku. W okresie 6 miesięcy 2019 roku cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. kształtowała się następująco:



1.4. Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”). Skład Grupy na dzień 30 czerwca 2019 roku przedstawiał się następująco:

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitale zakładowym	% udziału Grupy w głosach na WZ	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
ING Investment Holding (Polska) S.A.	holding finansowy	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
ING Commercial Finance S.A.*	usługi faktoringowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
ING Lease (Polska) Sp. z o.o.**	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
ING Usługi dla Biznesu S.A.	usługi księgowe, kadrowo-płacowe	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
Nowe Usługi S.A.	edukacja i promocja na rzecz rynku finansowego oraz Certyfikatów TURBO	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
Solver Sp. Z o.o.	organizacja wypoczynku i szkoleń	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
ING Bank Hipoteczny S.A.	usługi bankowe	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
Twisto Polska Sp. Z o.o	usługi w zakresie technologii informatycznych i komputerowych	Warszawa	20	20	konsolidacja metodą praw własności

*) ING Bank Śląski S.A. posiada pośredni udział w spółce poprzez ING Investment Holding (Polska) S.A.

**) ING Bank Śląski S.A. posiada pośredni udział w spółce poprzez ING Investment Holding (Polska) S.A. W skład grupy kapitałowej ING Lease (Polska) Sp. z o.o. wchodzi również 9 spółek celowych, w których ING Lease (Polska) Sp. z o.o. posiada 100% udziałów.

W grudniu 2018 roku Bank wspólnie ze swoją spółką zależną, ING Investment Holding (Polska) S.A. podpisali z NN Investment Partners International Holdings B.V. przedwstępny umowę zakupu, na podstawie której ING Investment Holding (Polska) S.A. zobowiązuje się nabyć 94 500 akcji NN IP TFI S.A. („NN TFI”), reprezentujących 45% udział w kapitale zakładowym NN TFI oraz 45% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu NN TFI. W dniu 23 lipca 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała decyzję o braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec wyżej wspomnianego nabycia akcji. Po sfinalizowaniu transakcji NN TFI będzie dla Banku podmiotem stowarzyszonym. Do wyceny swojego udziału w spółce Bank będzie stosował metodę praw własności. Rozliczenie transakcji zostanie ujęte w III kwartale 2019 roku.

1.5. Akcjonariat ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. ING Bank NV wchodzi w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa ING.

Zgodnie z listą akcjonariuszy uprawnionych do udziału w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. („ZWZ”) zwołanym na 29 marca 2019 roku, uprawnionymi do 5 lub więcej procent głosów na ZWZ emitenta były następujące podmioty:

Lp.	Podmiot	Liczba akcji i głosów	% ogólnej liczby akcji i głosów na WZ
1.	ING Bank NV	97 575 000	75,00
2.	AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA Santander	10 792 367	8,30

1.6. Stan posiadania akcji ING Banku Śląskiego przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku na dzień 30 czerwca 2019 roku nie posiadali akcji ING Banku Śląskiego S.A., podobnie jak na dzień przekazania do publicznej wiadomości sprawozdania finansowego za poprzedni okres sprawozdawczy.

1.7. Zatwierdzenie sprawozdań

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 29 marca 2019 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 30 lipca 2019 roku.

2. Istotne zdarzenia w I półroczu 2019 roku

- Powołanie Wiceprezesa Zarządu Banku

W dniu 24 czerwca 2019 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Sławomira Soszyńskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku od 1 października 2019 roku.

- Obligacje serii INGBS191219

W dniu 19 czerwca 2019 roku, w związku z rozpoczęciem nowego dziesiątego okresu odsetkowego i ustaleniem nowej stawki WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych dla tego okresu odsetkowego, nastąpiła zmiana oprocentowania obligacji serii INGBS191219 o łącznej wartości nominalnej 300.000.000,00 PLN, wyemitowanych przez Bank w dniu 19 grudnia 2014 roku, w ramach *Programu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ING Banku Śląskiego S.A.* Oprocentowanie obligacji w kolejnym okresie odsetkowym wynosi 2,54 % w stosunku rocznym. Kolejna data płatności odsetek przypada w dniu 19 grudnia 2019 roku. Pozostałe prawa z przedmiotowych obligacji nie uległy zmianie.

- Wysokość składki rocznej na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków

W dniu 16 kwietnia 2019 r. Bank otrzymał informację o wysokości składki rocznej na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2019 rok. Wynosi ona 131,2 mln PLN, łącznie z korektą składki wniesionej w 2018 roku. Cała ta kwota została zaksięgowana w ciężar kosztów I kwartału 2019 roku i prezentowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji *Koszty działania*.

- Aktualizacja ratingów przez agencję Moody's

W dniu 1 kwietnia 2019 roku agencja ratingowa Moody's Investors Service („Moody's”) podtrzymała ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A.:

- 1) Długookresowy rating depozytów: „A2”;
- 2) Krótkookresowy rating depozytów: „P-1”;
- 3) Ocena indywidualna (Baseline Credit Assessment – BCA): baa2;
- 4) Skorygowana ocena indywidualna (Adjusted Baseline Credit Assessment – Adjusted BCA): baa1;
- 5) Ocena ryzyka kontrahenta (Counterparty Risk Assessment – CR Assessment) długoterminowa/krótkoterminowa: A1 (cr) / P-1 (cr);
- 6) Rating ryzyka kontrahenta (Counterparty Risk Rating – CR Rating) długoterminowy/krótkoterminowy: A1 / P1.

Jednocześnie agencja utrzymała perspektywę „Stabilna” dla długookresowego ratingu depozytów.

Ratingi ING Banku Śląskiego S.A. znalazły potwierdzenie w Profilu Makro dla Polski, tj. „Strong-”, i odzwierciedlały:

- 1) dobrej jakości, choć niewysezonowany, portfel kredytowy banku z bardzo ograniczonym zaangażowaniem w walutowe kredyty hipoteczne,
- 2) adekwatny, choć obniżający się, współczynnik kapitałowy,
- 3) dobry profil finansowania i profil płynnościowy banku.

Rating agencji Moody's dla ING Banku Śląskiego S.A. nie był ratingiem na zlecenie i był nadawany na podstawie publicznie dostępnych informacji.

• Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A.

W dniu 29 marca 2019 roku odbyło się Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A., na którym podjęto uchwały w sprawie:

- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego za 2018 rok (sprawozdanie jednostkowe i skonsolidowane),
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w 2018 roku, obejmującego sprawozdanie z działalności ING Banku Śląskiego S.A., w tym oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego,
- przyjęcia sprawozdań Rady Nadzorczej za 2018 rok oraz oceny polityki wynagradzania Banku,
- udzielenia absolutorium z wykonania obowiązków w 2018 roku Członkom Zarządu i Członkom Rady Nadzorczej,
- podziału zysku za 2018 rok oraz pokrycia straty z lat ubiegłych,
- wypłaty dywidendy za 2018 rok
- zmian w Statucie ING Banku Śląskiego S.A.,
- powołania Członków Rady Nadzorczej na nową kadencję,
- oceny odpowiedniości zbiorowej Rady Nadzorczej,
- zmian Polityki wynagradzania Członków Rady Nadzorczej.

• Zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku aktualizacji Polityki dywidendowej Banku

W dniu 1 marca 2019 roku Rada Nadzorcza Banku zatwierdziła aktualizację Polityki dywidendowej ING Banku Śląskiego S.A. („Polityka”).

Aktualizacja Polityki wynikała z opublikowanego stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie polityki dywidendowej banków i polegała na:

- dostosowaniu zapisów Polityki do stanowiska KNF poprzez rezygnację ze wskazania wartości minimalnych poziomów współczynników kapitałowych (współczynnika kapitału podstawowego Tier 1, współczynnika kapitału Tier 1 oraz łącznego współczynnika kapitałowego) na rzecz wprowadzenia formuły nadzorczej, w związku ze zmiennym poziomem bufora ryzyka systemowego oraz bufora antycyklicznego, oraz
- dopisanie w zapisach Polityki przesłanki dotyczącej wrażliwości banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny.

ING Bank Śląski S.A. zakłada stabilne realizowanie wypłat dywidend w długiej perspektywie z zachowaniem zasady ostrożnego zarządzania oraz wszelkich wymogów regulacyjnych, do których zachowania Bank jest zobowiązany.

Polityka dywidendowa zakłada możliwość realizowania wypłat dywidendy z nadwyżki kapitału powyżej minimalnych współczynników adekwatności kapitałowej oraz powyżej określonego przez KNF dla celów wypłaty dywidendy przez Bank:

- minimalnego poziomu współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) na poziomie 4,5% + wymóg połączonego bufora^[1] +1,5%,
- minimalnego poziomu współczynnika kapitału Tier 1 (T1) na poziomie 6,0% + wymóg połączonego bufora^[1] + 1,5%,
- minimalnego łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) na poziomie 8,0% + wymóg połączonego bufora^[1] + 1,5%.

gdzie przypis ^[1] oznacza wymóg połączonego bufora obowiązujący w roku, w którym wypłacana jest dywidenda z zysku roku poprzedzającego wypłatę.

Przy ustalaniu proponowanej kwoty wypłaty dywidendy Walnemu Zgromadzeniu, Zarząd Banku w szczególności będzie brał pod uwagę następujące przesłanki:

- aktualną sytuację ekonomiczno-finansową Banku i Grupy Kapitałowej Banku, w tym ograniczenia w sytuacji generowania strat finansowych lub niskiej rentowności (niski zwrot z aktywów / kapitału),
- założenia strategii zarządzania i strategii zarządzania ryzykiem Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku,
- stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie polityki dywidendowej banków, z uwzględnieniem – w ramach kryteriów kapitałowych - wrażliwości Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny (parametr ST),
- ograniczenia wynikające z art. 56 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- konieczność pomniejszania zysków bieżącego okresu lub niezatwierdzonych zysków rocznych zaliczanych do funduszy własnych o możliwe do przewidzenia dywidendy, zgodnie z artykułem 26 Rozporządzenia UE nr 575/2013.

- Sprzedż portfela wierzytelności

31 stycznia 2019 roku Grupa zawarła umowę dotyczącą sprzedaży należności korporacyjnych z portfela z rozpoznaną utratą wartości. W wyniku transakcji portfel należności brutto dotkniętych utratą wartości zmniejszył się o 135,1 mln zł. Pozytywny wpływ transakcji na wynik brutto Grupy wyniósł 9,8 mln zł.

- Zgoda KNF na zaliczenie pożyczki podporządkowanej do kapitału Tier 2

30 stycznia 2019 roku ING Bank Śląski S.A. otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na zaliczanie do kapitału Tier 2 Banku środków pieniężnych z otrzymanej od ING Bank N.V. pożyczki podporządkowanej w kwocie 100 milionów EUR.

- Informacja KNF na temat wysokości indywidualnego wskaźnika ST wykorzystywanego w polityce dywidendowej

18 stycznia 2019 roku Bank otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) w sprawie założeń polityki dywidendowej banków komercyjnych w 2019 roku. W przesłanym piśmie KNF poinformował o wysokości indywidualnego wskaźnika ST dla Banku, który powinien być uwzględniony w przypadku wypłaty dywidendy powyżej 75% wypracowanego zysku netto.

Wskaźnik ST mierzy wrażliwość Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny. Definiowany jest, jako różnica pomiędzy łącznym współczynnikiem kapitałowym („TCR”) w scenariuszu referencyjnym i TCR w scenariuszu szokowym na koniec 2020 roku, z uwzględnieniem korekt nadzorczych. Ze względu na obowiązujące w tym roku założenie stałości bilansu, czyli brak możliwości reakcji banków na negatywnie zmieniające się otoczenie zewnętrzne, wskaźnik ST został pomniejszony o obowiązujący od 1 stycznia 2019 roku wskaźnik bufora zabezpieczającego w wysokości 2,5 p.p.

W wyniku dokonanych analiz w ramach testów warunków skrajnych prowadzonych przez Urząd KNF, określono, że indywidualny wskaźnik ST dla ING Banku Śląskiego S.A., po pomniejszeniu o wskaźnik bufora zabezpieczającego, wynosi 3,34%.

- Uzyskanie zezwolenia KNF na rozpoczęcie działalności przez bank hipoteczny

2 stycznia 2019 roku ING Bank Śląski S.A. uzyskał od Komisji Nadzoru Finansowego zezwolenie na rozpoczęcie działalności przez ING Bank Hipoteczny S.A., spółkę zależną Banku. W swojej decyzji KNF stwierdziła, że ING Bank Hipoteczny S.A. spełniał wszystkie wymogi dla rozpoczęcia działalności określone w art. 36 ust 3 ustawy Prawo bankowe.

3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

- Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego o braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia 45% akcji NN Investment Partners TFI S.A. przez spółkę zależną Banku

23 lipca 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) wydała decyzję o braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia przez ING Investment Holding (Polska) S.A., spółkę bezpośrednio zależną od Banku, oraz przez ING Groep N.V., podmiot pierwotnie dominujący wobec ING Investment Holding (Polska) S.A. oraz Banku, 45% akcji NN Investment Partners TFI S.A.

W związku z wydaniem przez KNF wspomnianej wyżej decyzji, tj. spełnieniem się kluczowego warunku zawieszającego przewidzianego w Umowie Zakupu, Bank oczekuje, że zamknięcie transakcji nastąpi w III kwartale 2019 roku.

4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za I półrocze 2019 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 30 czerwca 2019 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 29 marca 2019 roku.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku oraz śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2019 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów z wyjątkiem zmian wynikających z wdrożenia MSSF 16 zastępującego MSR 17 *Leasing*. Zmiany dotyczą ujmowania, wyceny, prezentacji i ujawniania leasingu (opis zmian znajduje się w dalszej części sprawozdania w punkcie 4.1.1 *Wpływ zastosowania MSSF 16 leasing na sprawozdanie finansowe*). Grupa zastosowała do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształciła danych porównawczych.

4.1. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2018 rok (Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku) oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie tj.:

Zmiana	Wpływ na sprawozdanie Grupy
MSR 19 „Korekta planu, ograniczenie lub rozliczenie”	Zastosowanie zmiany nie wywarło wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
MSR 28 Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	Zmiana nie wywiera istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
MSSF 16 Leasing	Zastosowanie nowego standardu ma wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego w sprawozdaniu finansowym Grupy jako leasingobiorcy. Implementacja nowego standardu miała wpływ na sumę bilansową aktywów Grupy, niemniej jednak nie wywarła istotnego wpływu na wyniki finansowe Grupy. Bardziej szczegółowe informacje o wpływie zastosowania nowego standardu zostały zaprezentowane w punkcie 4.1.1. <i>Wpływ zastosowania MSSF 16 Leasing na sprawozdanie finansowe</i> natomiast opis przyjętych zasad rachunkowości w punkcie 5. <i>Istotne zasady rachunkowości</i>
MSSF 9 Opcje przedpłaty z ujemną kompensatą	Zastosowanie zmiany nie wywiera wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
KIMSF 23 Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu	Implementacja interpretacji nie wywiera wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
Zmiany wynikające z przeglądu MSSF realizowanych w ramach cyklu 2015-2017 (opublikowane w grudniu 2017 roku). Dotyczą MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 i MSR 23.	Implementacja zmian nie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Standardy i interpretacje, które zostały wydane ale jeszcze nie obowiązują ponieważ nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę zaprezentowane zostały w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za 2018 rok. W pierwszym półroczu bieżącego roku, nie opublikowano żadnych zmian do standardów rachunkowości.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

4.1.1. Wpływ zastosowania MSSF 16 Leasing na sprawozdanie finansowe

MSSF 16 *Leasing* został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w styczniu 2016 roku i zatwierdzony do stosowania przez Unię Europejską w październiku 2017 roku. MSSF 16 zastępuje MSR 17 *Leasing* i dotyczy ujmowania, wyceny, prezentacji i ujawniania leasingu. Kluczowe zmiany dotyczą leasingobiorcy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejszą implementację standardu, w związku z tym zastosowała MSSF 16 po raz pierwszy dla okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 roku. Grupa zastosowała do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne. W związku z powyższym Grupa nie przekształciła danych porównawczych.

Na dzień pierwszego zastosowania standardu Grupa dokonała pełnej analizy kontraktów pod kątem oceny, czy umowa jest leasingiem, czy zawiera leasing oraz zdecydowała o ujęciu elementów leasingowych odrębnie od elementów nie leasingowych. Grupa nie stosuje postanowień standardu do

leasingu aktywów niematerialnych. Grupa występuje w roli leasingobiorcy w umowach najmu nieruchomości (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu), leasingu samochodów, dzierżawy infrastruktury IT oraz dzierżawy urządzeń wyposażenia biura.

Nowa regulacja wdraża jednolite zasady ewidencji umów leasingowych dla leasingobiorcy, z uwzględnieniem wyjątków uwzględnionych w standardzie. Skutkuje to koniecznością ujęcia składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania leasingowego.

W dniu 1 stycznia 2019 roku Grupa ujęła składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Na moment pierwszego zastosowania nowej regulacji Grupa wyceniła zobowiązanie z tytułu leasingu w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy w dniu pierwszego zastosowania.

Do wyznaczenia bieżącej wartości opłat leasingowych dla wszystkich leasingów Grupa zastosowała krańcową stopę leasingobiorcy. Grupa określiła stopę procentową leasingu jako sumę stopy oprocentowania swapów i wewnętrznej ceny transferowej, z uwzględnieniem walut, w jakich denominowane są kontrakty leasingowe oraz okresów zapadalności umów.

Okres leasingu ustalony został z uwzględnieniem opcji przedłużenia oraz skrócenia dostępnych w zawartych kontraktach, jeżeli prawdopodobne jest skorzystanie z opcji. W przypadku kontraktów zawartych na czas nieokreślony z opcją wypowiedzenia przysługującą obu stronom kontraktu Grupa oceniła, czy występują istotne koszty wyjścia z umowy. Posiadane przez Grupę kontrakty na czas nieokreślony to przede wszystkim umowy najmu nieruchomości. Jeżeli nie występują istotne koszty, jako okres leasingu ustalony został okres wypowiedzenia przysługujący obu stronom kontraktu. W przypadku gdy koszty wyjścia z kontraktu są istotne, jako okres leasingu Grupa przyjęła okres 4 lat. Przyjęty okres wynika ze strategii fizycznej obecności w danej lokalizacji, zapewniającej elastyczność i efektywność biznesową oraz uwzględniającej zmieniające się oczekiwania i preferencje klientów.

Grupa skorzystała z podejścia uproszczonego przewidzianego dla leasingów krótkoterminowych (w tym również leasingów, których okres leasingu kończy się po upływie 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania standardu) oraz leasingu aktywów niskocennych. W tym przypadku Grupa odnosi systematyczne płatności leasingowe w wynik. Umowa może być zaklasyfikowana jako umowa krótkoterminowa, jeżeli okres trwania umowy nie przekracza 12 miesięcy. Aktywa mogą być zaklasyfikowane jako aktywa o niskiej wartości, jeżeli cena nabycia nowego składnika nie przekracza kwoty 5 000 EUR.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2019 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Rozpoznanie aktywa z tytułu prawa do użytkowania:	486,3
najem nieruchomości	470,1
leasing samochodów	15,5
pozostałe aktywa	0,7
Rozpoznanie zobowiązania z tytułu leasingu:	488,7
najem nieruchomości	472,5
leasing samochodów	15,5
pozostałe aktywa	0,7
Rozliczenia międzyokresowe	-2,4

	stan na 31.12.2018	wpływ wdrożenia MSSF 16	stan na 01.01.2019
Aktywa			
Rzeczowe aktywa trwałe	556,1	486,3	1 042,4
w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania	0,0	486,3	486,3
Aktywa razem	141 589,6	486,3	142 075,9
Zobowiązania			
Inne zobowiązania, w tym:	1 489,0	486,3	1 975,3
zobowiązania z tytułu leasingu	0,0	488,7	488,7
rozliczenia międzyokresowe	2,4	-2,4	0,0
Zobowiązania razem	128 253,3	486,3	128 739,6
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego	13 336,3	0,0	13 336,3
Zobowiązania i kapitał własny razem	141 589,6	486,3	142 075,9

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie różnicy między kwotami przyszłych opłat, do których Grupa była zobowiązana z tytułu leasingu operacyjnego, ujawnionymi zgodnie z MSR 17 wg stanu na 31 grudnia 2018 roku oraz zobowiązaniami z tytułu leasingu wg stanu na 1 stycznia 2019 roku tj. na dzień wdrożenia standardu MSSF 16.

	stan na 31.12.2018	korekty bilansu początkowego	stan na 01.01.2019
Przyszłe zobowiązania leasingowe według MSR 17	493,9		
korekty bilansu początkowego w związku z implementacją standardu MSSF 16, w tym:		-5,2	
(-) efekt dyskontowania przy użyciu krańcowej stopy oprocentowania leasingobiorcy z dnia 1.01.2019		-54,1	
(-) zwolnienie z tytułu krótkoterminowych umów leasingu		-8,8	
(-) nieleasingowe elementy umów		-50,6	
(+)/(-) opcje przedłużenia lub skrócenia kontraktów		108,8	
(-) pozostałe		-0,5	
Zobowiązania leasingowe według MSSF 16			488,7

4.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki wchodzące w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

4.3. Działalność zaniechana

W pierwszym półroczu 2019 i 2018 roku w Grupie nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

4.4. Zakres podmiotowy i waluta sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za I półrocze 2019 roku zawiera dane Banku oraz jego jednostek zależnych i stowarzyszonych (razem zwanych "Grupą"). Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich („PLN”). Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są po zaokrągleniu do miliona złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

4.5. Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują okres od 1 stycznia 2018 roku do 30 czerwca 2018 roku dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, dodatkowo za okres od 01.01.2018 roku do 31.12.2018 roku dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, a w przypadku śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej dane na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 30 czerwca 2018 roku. Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat obejmują dane za II kwartał 2019 (okres od 01.04.2019 do 30.06.2019) oraz dane porównywalne za II kwartał 2018 (okres od 01.04.2018 do 30.06.2018).

5. Zastosowanie szacunków

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę pewnych szacunków oraz przyjęcia założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w notach objaśniających.

Szacunki i założenia, przyjęte do prezentowania wartości aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów, dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Przyjęte założenia dotyczące przyszłości i dostępne źródła danych tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Szacunki uwzględniają przewidywane na dzień bilansowy przyczyny/źródła niepewności. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

- Odpisy na oczekiwane straty kredytowe

Metodologia i założenia wykorzystywane przy szacowaniu odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w odniesieniu zarówno do wysokości jak i momentów przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby. Zgodnie z metodologią przyjętą przez Grupę, na zmiany poziomu odpisów na oczekiwane straty kredytowe mają wpływ między innymi zmiany szacunków w zakresie wykorzystywanych wskaźników makroekonomicznych. Dodatkowo, jak wskazano w nocie 16 w ramach regularnego procesu walidacji modeli utraty wartości w pierwszym półroczu 2019 roku dokonano aktualizacji założeń w zakresie istotnej zmiany ryzyka kredytowego (SICR) dla portfela SME, a także parametru cure rate w modelu LGD dla detalicznego portfela hipotecznego.

- Wycena instrumentów kapitałowych

W I półroczu 2019 roku Grupa dokonała zmian szacunków w zakresie wyceny instrumentów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jak opisano w nocie 8.19 *Wartość godziwa*.

6. Istotne zasady rachunkowości

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku, opublikowanym w dniu 1 marca 2019 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Dodatkowo w odniesieniu do sprawozdań śródrocznych Grupa stosuje zasadę ujmowania obciążeń wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego na podstawie możliwie najlepszego szacunku średniej ważonej rocznej stawki podatku dochodowego, jakiej Grupa oczekuje w pełnym roku obrotowym.

Poniżej przedstawiono zmiany, które zostały wprowadzone w pierwszym półroczu 2019 roku do opisu zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę Kapitałową. Zmiany zasad dotyczą MSSF 16. Z uwagi na podjętą przez Grupę decyzję o braku przekształcenia danych porównawczych w związku z wejściem w życie MSSF 16, znaczące zasady rachunkowości w zakresie dotyczącym MSSF 16 zostały przedstawione w układzie prezentującym zarówno zasady obowiązujące przed jak i po 1 stycznia 2019 roku.

Grupa jako leasingobiorca

Zasady obowiązujące przed 1 stycznia 2019

Grupa była stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjmowała do odpłatnego używania lub pobierania pożytków aktywa trwałe i wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następowało przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu był ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane było zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe były dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe były ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Środki trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego były amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak było pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas środki trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego były amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniały warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane były jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu i prezentowane były w Kosztach działania w pozycji Koszty ogólnoadministracyjne w pozycji szczegółowej Koszty rzeczowe i leasingowe.

Zasady obowiązujące od 1 stycznia 2019

Grupa jest stroną umów leasingowych, na podstawie których otrzymuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Grupa stosuje postanowienia MSSF 16 do ewidencji wszystkich umów leasingowych z wyjątkiem kontraktów leasingu aktywów niematerialnych oraz zwolnień przewidzianych w standardzie i opisanych poniżej. Grupa dokonuje identyfikacji elementów leasingowych i nieleasingowych w zawartych umowach.

Opłaty nieleasingowe z tytułu umów ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Opłaty leasingowe podlegają ewidencji zgodnie z poniżej opisanymi zasadami.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa ujmuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Początkową wycenę zobowiązania z tytułu leasingu Grupa wyznacza w wysokości bieżącej wartości przyszłych opłat leasingowych. Do wyznaczenia zdyskontowanej wartości opłat leasingowych Grupa stosuje stopę procentową leasingu, a jeżeli stopa nie jest łatwo dostępna, Grupa stosuje krańcową stopę procentową. Grupa określa stopę procentową leasingu jako

sumę stopy oprocentowania swap-ów i wewnętrznej ceny transferowej, z uwzględnieniem walut w jakich denominowane są kontrakty leasingowe oraz okresów zapadalności umów. Po dacie rozpoczęcia leasingu, wartość bilansowa zobowiązania:

- powiększona jest o naliczone odsetki leasingowe, które ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty odsetkowe,
- pomniejszona jest o zapłacone opłaty leasingowe,
- aktualizowana jest w wyniku ponownej oceny, zmiany leasingu lub zmiany zasadniczo stałych opłat leasingowych.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa ujmuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania według kosztu, którego podstawą jest kwota początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje również:

- opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed datą rozpoczęcia leasingu, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę,
- koszty, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z doprowadzeniem aktywa do stanu pierwotnego.

Prawo do użytkowania podlega amortyzacji przez okres trwania leasingu oraz jest pomniejszane o straty z tytułu utraty wartości. Aktualizacja wartości prawa do użytkowania w okresie trwania leasingu następuje w wyniku aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Identyfikacja przyszłych opłat leasingowych wymaga ustalenia okresu leasingu. Określając okres leasingu Grupa bierze pod uwagę nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, na które można przedłużyć leasing oraz okresami, w których można wypowiedzieć leasing. W dacie rozpoczęcia umowy leasingowej Grupa ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa skorzysta z opcji przedłużenia leasingu, lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. W celu wykonania oceny Grupa uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które tworzą zachętę ekonomiczną do skorzystania lub nieskorzystania z tych opcji. Grupa dokonuje przeglądu okresu leasingu w celu ponownej oceny istotnych zdarzeń lub okoliczności, które mogą wpływać na oszacowaną długość okresu leasingu. Leasing przestaje być egzekwowalny gdy zarówno leasingobiorca, jak i leasingodawca ma prawo wypowiedzenia leasingu bez konieczności uzyskania zezwolenia drugiej strony, czego konsekwencją jest najwyżej nieznaczna kara. Dla kontraktów leasingowych zawartych na czas nieokreślony, w których występuje obustronna opcja wypowiedzenia oraz potencjalnie wysokie koszty związane z rozwiązaniem kontraktu Grupa dokonuje oszacowania okresu leasingu.

Grupa korzysta ze zwolnienia dla:

- leasingów krótkoterminowych - umowa może być zaklasyfikowana jako umowa krótkoterminowa, jeżeli okres trwania umowy nie przekracza 12 miesięcy, a w stosunku do przedmiotu umowy nie jest przewidziana opcja zakupu,
- leasingów, w których przedmiot umowy ma niską wartość - aktywa mogą być zaklasyfikowane jako aktywa o niskiej wartości, jeżeli cena brutto nabycia nowego składnika nie przekracza kwoty 5 000 EUR, a przedmiot umowy nie jest i nie będzie oddany w subleasing.

Opłaty leasingowe z tytułu powyżej wskazanych kontraktów Grupa ujmuje jako koszty w rachunku zysków i strat w sposób systematyczny przez okres trwania leasingu.

W śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym aktywa z tytułu prawa do użytkowania zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe” natomiast zobowiązanie z tytułu leasingu w pozycji „Inne zobowiązania”. Ponoszone przez Grupę koszty prezentowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycjach *Koszty odsetkowe* (odsetki od zobowiązań leasingowych) oraz *Koszty działania* (amortyzacja prawa do użytkowania i inne koszty związane z aktywami przyjętymi w leasing).

7. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stosunku do śródrocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy wcześniejsze Grupa dokonała zmian w sposobie prezentacji poszczególnych pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat, wpływających – w opinii Grupy – na zwiększenie przejrzystości i wartości informacyjnej skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zmiany te poniosły za sobą konieczność przekształcenia danych porównywalnych jednak nie miały wpływu na poziom prezentowanego wyniku finansowego.

Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat według wartości zaprezentowanych w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za I półrocze 2018 roku oraz według wartości zaprezentowanych w bieżącym sprawozdaniu. Są one następujące:

- a) zmiana prezentacji amortyzacji korekty wartości godziwej dla ekspozycji, które zostały wyłączone z zabezpieczenia wartości godziwej papierów wartościowych (FVH), we wcześniejszych okresach ujmowana była w *Wyniku na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu* a obecnie w *Przychodach odsetkowych*,
- b) zmiana prezentacji przychodów i kosztów prowizyjnych z tytułu kart płatniczych i kredytowych; we wcześniejszych okresach prezentowane w ujęciu netto w *Przychodach z tytułu prowizji*.

I półrocze 2018 okres od 01.01.2018 do 30.06.2018				
	w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za I półrocze 2018 (dane zatwierdzone)	zmiana a)	zmiana b)	w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za I półrocze 2019 (dane porównywalne)
Przychody odsetkowe	2 248,6	-0,3		2 248,3
Koszty odsetkowe	445,3			445,3
Wynik z tytułu odsetek	1 803,3	-0,3		1 803,0
Przychody z tytułu prowizji	732,3		70,9	803,2
Koszty prowizji	74,6		70,9	145,5
Wynik z tytułu prowizji	657,7		0,0	657,7
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	42,4			42,4
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,7	0,3		1,0
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend	50,5			50,5
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	4,2			4,2
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	8,3			8,3
Wynik na działalności podstawowej	2 567,1			2 567,1
Koszty działania	1 183,3			1 183,3
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych	268,5			268,5
Podatek od niektórych instytucji finansowych	178,6			178,6
Zysk brutto	936,7			936,7
Podatek dochodowy	241,8			241,8
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	694,9			694,9

W zakresie skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych Grupa kontynuuje prezentację danych przyjętą w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2018. W związku z tym dane prezentowane w tych sprawozdaniach za okresy wcześniejsze zostały doprowadzone do porównywalności.

8. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego**8.1. Wynik z tytułu odsetek**

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Przychody odsetkowe, w tym:	1 308,6	2 562,0	1 150,2	2 248,3
Przychody odsetkowe obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, w tym:	1 307,5	2 559,8	1 148,8	2 245,6
odsetki od kredytów i innych należności udzielonych innym bankom wycenianych zamortyzowanym kosztem	10,2	19,9	7,9	17,4
odsetki od kredytów i innych należności udzielonych klientom wycenianych zamortyzowanym kosztem	1 130,5	2 203,6	966,7	1 885,2
odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych zamortyzowanym kosztem	64,3	127,6	74,7	144,3
odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	102,5	208,7	99,5	198,7
Pozostałe przychody odsetkowe, w tym:	1,1	2,2	1,4	2,7
odsetki od kredytów i innych należności udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1,1	2,2	1,4	2,7
Koszty odsetkowe, w tym:	260,9	503,8	230,2	445,3
odsetki od zobowiązań wobec innych banków	15,6	30,7	14,5	24,7
odsetki od zobowiązań wobec klientów	237,6	457,8	210,6	410,7
odsetki od zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych	1,9	3,8	1,9	3,8
odsetki od zobowiązań podporządkowanych	4,2	8,3	3,2	6,1
odsetki od zobowiązań leasingowych*	1,6	3,2	0,0	0,0
Wynik z tytułu odsetek	1 047,7	2 058,2	920,0	1 803,0

*) Począwszy od 1 stycznia 2019 roku Grupa wdrożyła nowy standard MSSF 16 *Leasing*. Jak opisano w punkcie 4. *Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej* Grupa zastosowała do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształciła danych porównawczych.

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała zmian prezentacyjnych, które pociągnęły za sobą konieczność przekształcenia danych porównywalnych. Więcej informacji na ten temat znajduje się w rozdziale 6. *Porównywalność danych finansowych*.

8.2. Wynik z tytułu prowizji

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Przychody z tytułu prowizji, w tym:				
marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	96,0	186,9	91,6	176,0
prowadzenie rachunków klientów	73,7	144,2	72,6	142,8
udzielanie kredytów	79,7	161,0	74,4	151,8
karty płatnicze i kredytowe*	101,7	174,8	82,5	142,0
dystrybucja jednostek uczestnictwa	18,5	34,5	26,0	51,8
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	33,1	62,9	26,6	50,1
usługi faktoringowe i leasingowe	11,2	27,8	15,3	28,1
działalność maklerska	4,7	10,5	5,0	10,5
działalność powiernicza	7,4	14,2	7,1	14,4
zagraniczne operacje handlowe	9,5	18,5	8,6	16,7
pozostałe prowizje	13,8	23,3	8,5	19,0
Razem przychody z tytułu prowizji	449,3	858,6	418,2	803,2
Koszty prowizji	90,1	171,9	78,6	145,5
w tym karty płatnicze i kredytowe*	46,3	87,7	36,7	70,9
Wynik z tytułu prowizji	359,2	686,7	339,6	657,7

*) W porównaniu do sprawozdań finansowych za okresy wcześniejsze Grupa zmieniła sposób prezentacji przychodów i kosztów prowizyjnych z tytułu kart płatniczych i kredytowych. Więcej informacji na ten temat znajduje się w rozdziale 6. *Porównywalność danych finansowych.*

8.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Wynik z pozycji wymiany oraz wynik na pochodnych transakcjach walutowych, w tym:	12,9	28,0	7,7	16,0
wynik z pozycji wymiany	7,2	-22,6	84,9	104,0
transakcje pochodne walutowe	5,7	50,6	-77,2	-88,0
Wynik na transakcjach pochodnych na stopę procentową	1,5	12,4	14,1	15,5
Wynik na instrumentach dłużnych przeznaczonych do obrotu	10,7	16,1	2,5	10,8
Wynik z tytułu wyceny kredytów i innych należności udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0,0	0,0	0,1	0,1
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	25,1	56,5	24,4	42,4

8.4. Wynik na sprzedaży papierów wartościowych i przychody z tytułu dywidend

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0	0,0	-0,1	1,0
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend, w tym:				
sprzedaż dłużnych papierów wartościowych	9,4	25,2	12,0	44,2
przychody z tytułu dywidend	7,0	7,0	6,3	6,3
Razem	16,4	32,2	18,2	51,5

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała zmian prezentacyjnych, które pociągnęły za sobą konieczność przekształcenia danych porównywalnych. Więcej informacji na ten temat znajduje się w rozdziale 6. *Porównywalność danych finansowych*.

8.5. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych	3,1	5,4	2,8	5,1
wycena transakcji zabezpieczanej	21,6	51,8	-14,9	38,4
wycena transakcji zabezpieczającej	-18,5	-46,4	17,7	-33,3
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-4,0	-7,5	-0,8	-0,9
nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-4,0	-7,5	-0,8	-0,9
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-0,9	-2,1	2,0	4,2

8.6. Koszty działania

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Koszty pracownicze	292,7	579,1	286,0	561,4
Pozostałe koszty działania, w tym:	288,4	723,1	269,0	621,9
koszty marketingu i promocji	28,4	58,1	26,0	55,5
amortyzacja	67,8	139,1	44,8	88,5
w tym amortyzacja prawa do użytkowania*	24,1	47,3	0,0	0,0
opłaty na rzecz BFG	17,8	166,6	27,0	111,3
koszty IT	55,5	113,8	45,4	112,9
koszty utrzymania i wynajmu budynku*	nd	nd	47,6	94,8
koszty utrzymania budynków*	24,3	50,3	nd	nd
koszty z tytułu leasingów krótkoterminowych i leasingów aktywów o niskiej wartości*	5,4	12,0	nd	nd
inne	89,2	183,2	78,2	158,9
Razem koszty działania	581,1	1 302,2	555,0	1 183,3

*) Począwszy od 1 stycznia 2019 roku Grupa wdrożyła nowy standard MSSF 16 *Leasing*. Jak opisano w punkcie 4. *Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej* Grupa zastosowała do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształciła danych porównawczych. W wyniku wdrożenia koszty najmu długoterminowego zostały alokowane do kosztów amortyzacji oraz kosztów odsetkowych, natomiast koszty najmu krótkoterminowego zostały przesunięte do linii: Koszty z tytułu leasingów krótkoterminowych i leasingów aktywów o niskiej wartości. W kosztach utrzymania budynków zaprezentowane są koszty związane z utrzymaniem i administrowaniem nieruchomościami oraz elementy nieleasingowe, nieuwzględnione z kalkulacji zobowiązania leasingowego, w tym podatek VAT.

8.6.1. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. kształtowało się następująco:

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
zatrudnienie w etatach	8 119,3	8 033,6	8 026,3
zatrudnienie w osobach	8 170	8 086	8 075

Zatrudnienie w ING Banku Śląskim S.A. kształtowało się następująco:

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
zatrudnienie w etatach	7 693,1	7 615,7	7 629,8
zatrudnienie w osobach	7 740	7 665	7 676

8.7. Odpisy z tytułu strat oczekiwanych

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Segment bankowości korporacyjnej	67,6	146,5	70,4	127,7
Segment bankowości detalicznej	68,3	114,4	103,3	140,8
Razem odpisy	135,9	260,9	173,7	268,5

8.8. Kredyty i inne należności udzielone innym bankom

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Rachunki bieżące	184,6	378,4	284,4
Lokaty międzybankowe	5,1	5,0	257,0
Kredyty i pożyczki	234,8	52,6	50,1
Złożone depozyty zabezpieczające typu call	269,8	340,6	360,3
Razem (brutto)	694,4	776,6	951,8
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych, w tym:	-0,1	-0,1	0,0
dotyczący kredytów i pożyczek	-0,1	-0,1	0,0
Razem (netto)	694,3	776,5	951,8

8.9. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Wycena instrumentów pochodnych	555,1	509,7	677,1
Pozostałe aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	1 942,5	1 201,9	1 356,9
dłużne papiery wartościowe, w tym:	1 711,1	1 201,9	1 356,9
obligacje Skarbu Państwa	1 692,5	1 183,0	1 335,3
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	18,6	18,9	21,6
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	231,4	0,0	0,0
Razem	2 497,6	1 711,6	2 034,0

8.10. Inwestycyjne papiery wartościowe

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody (FVOCI), w tym:	19 165,4	20 077,3	16 532,7
dłużne papiery wartościowe, w tym:	19 038,6	19 994,0	16 455,3
obligacje Skarbu Państwa	16 589,4	17 670,4	14 575,5
obligacje Skarbu Państwa w EUR	983,7	903,0	637,3
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	1 015,2	985,6	805,3
obligacje Rządu Austriackiego	450,3	435,0	437,2
instrumenty kapitałowe	126,8	83,3	77,4
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	12 149,9	11 860,0	12 144,3
dłużne papiery wartościowe, w tym:	12 149,9	11 860,0	12 144,3
obligacje Skarbu Państwa	5 961,9	5 936,7	5 934,7
obligacje Skarbu Państwa w EUR	3 257,3	3 143,7	3 092,8
obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego	524,6	512,9	1 519,7
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	2 253,1	2 266,7	1 597,1
bony pieniężne NBP	153,0	0,0	0,0
Razem	31 315,3	31 937,3	28 677,0

8.11. Kredyty i inne należności udzielone klientom

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	110 316,4	102 907,4	94 475,3
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	193,5	218,4	249,0
Razem (netto)	110 509,9	103 125,8	94 724,3

Kredyty i inne należności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

	stan na 30.06.2019			stan na 31.12.2018			stan na 30.06.2018		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Portfel kredytowy, w tym:	111 280,0	-2 422,8	108 857,2	104 226,8	-2 270,0	101 956,8	95 902,3	-2 236,0	93 666,3
gospodarstwa domowe	53 434,3	-1 224,2	52 210,1	48 631,3	-1 105,6	47 525,7	44 811,2	-1 103,8	43 707,4
podmioty gospodarcze	54 600,8	-1 198,5	53 402,3	52 388,2	-1 164,3	51 223,9	48 533,7	-1 131,6	47 402,1
sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 244,9	-0,1	3 244,8	3 207,3	-0,1	3 207,2	2 557,4	-0,6	2 556,8
Razem (brutto), w tym:	111 280,0	-2 422,8	108 857,2	104 226,8	-2 270,0	101 956,8	95 902,3	-2 236,0	93 666,3
Bankowość korporacyjna	61 291,6	-1 295,9	59 995,7	58 863,5	-1 261,5	57 602,0	54 179,2	-1 211,6	52 967,6
kredyty w rachunku bieżącym	11 668,4	-441,1	11 227,3	10 782,9	-460,1	10 322,8	10 393,2	-406,2	9 987,0
kredyty i pożyczki terminowe	34 155,9	-767,5	33 388,4	33 243,9	-726,6	32 517,3	30 441,6	-740,2	29 701,4
należności leasingowe	7 961,1	-52,0	7 909,1	7 165,0	-46,9	7 118,1	6 481,1	-42,6	6 438,5
należności faktoringowe	5 168,4	-35,0	5 133,4	4 861,9	-27,4	4 834,5	4 773,9	-22,3	4 751,6
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne i komunalne)	2 337,8	-0,3	2 337,5	2 809,8	-0,5	2 809,3	2 089,4	-0,3	2 089,1
Bankowość detaliczna	49 988,4	-1 126,9	48 861,5	45 363,3	-1 008,5	44 354,8	41 723,1	-1 024,4	40 698,7
kredyty i pożyczki hipoteczne*	36 464,6	-200,1	36 264,5	33 371,7	-224,9	33 146,8	30 540,9	-245,5	30 295,4
kredyty w rachunku bieżącym	1 421,9	-114,6	1 307,3	1 329,2	-105,8	1 223,4	1 403,4	-104,0	1 299,4
należności leasingowe	1 174,0	-5,2	1 168,8	979,1	-3,6	975,5	811,2	-3,4	807,8
pozostałe kredyty i pożyczki	10 927,9	-807,0	10 120,9	9 683,3	-674,2	9 009,1	8 967,6	-671,5	8 296,1
Inne należności, w tym:	1 459,2	0,0	1 459,2	950,6	0,0	950,6	809,0	0,0	809,0
złożone depozyty zabezpieczające typu call	1 081,1	0,0	1 081,1	733,0	0,0	733,0	651,7	0,0	651,7
pozostałe należności	378,1	0,0	378,1	217,6	0,0	217,6	157,3	0,0	157,3
Razem	112 739,2	-2 422,8	110 316,4	105 177,4	-2 270,0	102 907,4	96 711,3	-2 236,0	94 475,3

*) Pozycja *kredyty i pożyczki hipoteczne* obejmuje m.in. kredyty dla osób fizycznych w walucie CHF. Wartość brutto tych kredytów wynosiła 941,4 mln zł na 30 czerwca 2019 r. oraz odpowiednio 981,4 mln zł i 1 013,4 mln zł na 31 grudnia 2018 r. i na 30 czerwca 2018 r.

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Skonsolidowany raport półroczny za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku
 Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe

(w mln zł)

Jakość portfela kredytowego

	stan na 30.06.2019			stan na 31.12.2018			stan na 30.06.2018		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Bankowość korporacyjna	61 291,6	-1 295,9	59 995,7	58 863,5	-1 261,5	57 602,0	54 179,2	-1 211,6	52 967,6
aktywa w Etapie 1	54 654,1	-63,6	54 590,5	51 733,2	-56,0	51 677,2	47 295,4	-66,4	47 229,0
aktywa w Etapie 2	4 306,6	-54,3	4 252,3	5 038,9	-62,8	4 976,1	4 870,4	-69,2	4 801,2
aktywa w Etapie 3	2 330,9	-1 178,0	1 152,9	2 091,4	-1 142,7	948,7	2 013,4	-1 076,0	937,4
Bankowość detaliczna	49 988,4	-1 126,9	48 861,5	45 363,3	-1 008,5	44 354,8	41 723,1	-1 024,4	40 698,7
aktywa w Etapie 1	43 043,5	-67,7	42 975,8	38 633,0	-58,2	38 574,8	35 539,4	-67,7	35 471,7
aktywa w Etapie 2	5 965,1	-340,9	5 624,2	5 916,7	-362,0	5 554,7	5 324,2	-314,4	5 009,8
aktywa w Etapie 3	979,8	-718,3	261,5	813,6	-588,3	225,3	859,5	-642,3	217,2
Razem portfel kredytowy	111 280,0	-2 422,8	108 857,2	104 226,8	-2 270,0	101 956,8	95 902,3	-2 236,0	93 666,3

Dodatkowo Grupa identyfikuje aktywa finansowe POCl, których wartość godziwa ustalona na dzień 1 stycznia.2018 roku oraz wartość bilansowa na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosi 0. Są to ekspozycje z tytułu wierzytelności z utratą wartości nabytych w związku z przejęciem w roku 2017 Bieszczadzkiej SKOK.

Zmiana odpisu na oczekiwane straty kredytowe

	I półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019				I półrocze 2018 okres od 01.01.2018 do 30.06.2018			
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	Razem	Etap 1	Etap 2	Etap 3	Razem
Odpis na początek okresu	114,2	424,8	1 731,0	2 270,0	242,2	0,0	1 424,6	1 666,8
wpływ zmian zasad rachunkowości w związku z wdrożeniem MSSF 9	-	-	-	0,0	-119,7	350,0	147,8	378,1
Odpis na początek okresu po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości	114,2	424,8	1 731,0	2 270,0	122,5	350,0	1 572,4	2 044,9
Zmiany w okresie, w tym:	17,1	-29,6	165,3	152,8	11,6	33,6	145,9	191,1
odpisy na kredyty udzielone w okresie	42,7	0,0	0,0	42,7	49,2	0,0	0,0	49,2
transfer do Etapu 1	9,9	-76,5	-3,4	-70,0	9,9	-70,2	-3,3	-63,6
transfer do Etapu 2	-15,5	137,2	-20,4	101,3	-16,9	150,9	-19,9	114,1
transfer do Etapu 3	-3,1	-46,0	309,7	260,6	-2,6	-34,6	232,6	195,4
zmiana oszacowania odpisu z tytułu strat oczekiwanych	-16,8	-44,3	-11,6	-72,7	-29,8	-12,7	22,6	-19,9
wyłączenie z bilansu (umorzenia, sprzedaż)	0,0	0,0	-123,6	-123,6	0,0	0,0	-95,1	-95,1
naliczenia i spisania odsetek efektywnych	0,0	0,0	20,1	20,1	0,0	0,0	8,2	8,2
pozostałe	-0,1	0,0	-5,5	-5,6	1,8	0,2	0,8	2,8
Odpis na koniec okresu	131,3	395,2	1 896,3	2 422,8	134,1	383,6	1 718,3	2 236,0

8.12. Dłużne papiery wartościowe

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 711,1	1 201,9	1 356,9
Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	19 038,6	19 994,0	16 455,3
Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu w portfelu inwestycyjnych papierów wartościowych	11 996,9	11 860,0	12 144,3
Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu w portfelu kredytów i innych należności udzielonych klientom	2 337,5	2 809,3	2 089,1
Razem	35 084,1	35 865,2	32 045,6

8.13. Rzeczowe aktywa trwałe

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania*	420,3	nd	nd
Nieruchomości i inwestycje w obcych środkach trwałych	316,7	334,0	325,9
Sprzęt informatyczny	100,4	104,0	73,7
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	73,0	86,0	102,0
Środki trwałe w budowie	27,4	32,1	25,2
Razem	937,8	556,1	526,8

*) Począwszy od 1 stycznia 2019 roku Grupa wdrożyła nowy standard MSSF 16 Leasing. Jak opisano w punkcie 4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej Grupa zastosowała do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształciła danych porównawczych.

8.14. Zobowiązania wobec innych banków

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Rachunki bieżące	1 123,2	324,0	226,5
Depozyty międzybankowe	2 026,3	876,1	724,0
Kredyty otrzymane*	3 616,1	3 388,2	3 273,0
Przyjęte depozyty zabezpieczające typu call	584,6	592,1	624,7
Pozostałe zobowiązania	9,0	15,4	33,8
Razem	7 359,2	5 195,8	4 882,0

*) Pozycja "Kredyty otrzymane" obejmuje finansowanie długoterminowych kontraktów leasingowych w EUR (tzw. "matched funding") otrzymane przez spółkę zależną ING Lease Sp. z o.o. od ING Banku NV.

8.15. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Wycena instrumentów pochodnych	613,1	578,1	817,3
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	648,1	886,2	464,4
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	416,6	886,2	464,4
zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	231,5	0,0	0,0
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	231,5	0,0	0,0
Razem	1 261,2	1 464,3	1 281,7

8.16. Zobowiązania wobec klientów

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Depozyty, w tym:	121 131,2	115 908,0	107 467,7
Gospodarstwa domowe	84 558,1	78 255,5	72 253,5
Podmioty gospodarcze	33 211,0	35 735,0	33 446,9
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 362,1	1 917,5	1 767,3
Razem, w tym:	121 131,2	115 908,0	107 467,7
Bankowość korporacyjna	39 134,3	37 589,9	35 119,2
depozyty bieżące	23 584,6	25 478,6	23 521,5
depozyty oszczędnościowe	10 214,6	9 969,3	9 157,1
depozyty terminowe	5 335,1	2 142,0	2 440,6
Bankowość detaliczna	81 996,9	78 318,1	72 348,5
depozyty bieżące	19 470,8	18 051,2	16 013,5
depozyty oszczędnościowe	59 916,4	57 948,1	53 784,8
depozyty terminowe	2 609,7	2 318,8	2 550,2
Pozostałe zobowiązania, w tym:	1 860,8	1 774,5	1 706,4
zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	399,9	329,5	299,0
pozostałe zobowiązania	1 460,9	1 445,0	1 407,4
Razem zobowiązania wobec klientów	122 992,0	117 682,5	109 174,1

8.17. Rezerwy

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	78,4	78,5	60,0
Rezerwa na odpisy emerytalne	42,4	41,4	39,8
Rezerwa na sprawy sporne	37,9	32,5	25,3
Razem	158,7	152,4	125,1

*) Więcej informacji nt rezerw na sprawy sporne znajduje się w dalszej części sprawozdania w punkcie 12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych.

8.18. Inne zobowiązania

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	337,3	401,9	351,9
z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym:	168,8	260,3	181,5
program zmiennych składników wynagrodzeń	47,1	65,1	50,1
z tytułu prowizji	163,2	131,8	158,0
pozostałe	5,3	9,8	12,5
Pozostałe zobowiązania, w tym:	2 182,2	1 087,1	1 352,5
zobowiązanie z tytułu leasingu	424,6	nd	nd
rozrachunki międzybankowe	984,0	522,8	789,5
rozrachunki z dostawcami	281,8	271,1	223,1
rozrachunki publiczno-prawne	84,8	79,1	76,0
pozostałe	406,9	214,1	263,9
Razem	2 519,5	1 489,0	1 704,4

8.19. Wartość godziwa

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej w rozbiu na poszczególne kategorie (poziomy) wyceny. W roku 2019 nie było przesunięć pomiędzy poziomami wyceny.

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.Skonsolidowany raport półroczny za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe

(w mln zł)

stan na 30.06.2019

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	20 749,7	1 424,1	320,3	22 494,1
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	555,1	0,0	555,1
Pozostałe aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	1 711,1	0,0	0,0	1 711,1
dłużne papiery wartościowe, w tym:	1 711,1	0,0	0,0	1 711,1
obligacje Skarbu Państwa	1 692,5	0,0	0,0	1 692,5
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	18,6	0,0	0,0	18,6
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	869,0	0,0	869,0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	19 038,6	0,0	126,8	19 165,4
dłużne papiery wartościowe, w tym	19 038,6	0,0	0,0	19 038,6
obligacje Skarbu Państwa	16 589,4	0,0	0,0	16 589,4
obligacje Skarbu Państwa w EUR	983,7	0,0	0,0	983,7
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	1 015,2	0,0	0,0	1 015,2
obligacje Rządu Austriackiego	450,3	0,0	0,0	450,3
instrumenty kapitałowe	0,0	0,0	126,8	126,8
Kredyty i inne należności wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0,0	0,0	193,5	193,5
Zobowiązania finansowe, w tym:	416,6	1 118,2	0,0	1 534,8
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	613,1	0,0	613,1
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	416,6	0,0	0,0	416,6
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	416,6	0,0	0,0	416,6
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	505,1	0,0	505,1

stan na 31.12.2018

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	21 195,9	1 419,3	301,7	22 916,9
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	509,7	0,0	509,7
Pozostałe aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	1 201,9	0,0	0,0	1 201,9
dłużne papiery wartościowe, w tym:	1 201,9	0,0	0,0	1 201,9
obligacje Skarbu Państwa	1 183,0	0,0	0,0	1 183,0
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	18,9	0,0	0,0	18,9
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	909,6	0,0	909,6
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	19 994,0	0,0	83,3	20 077,3
dłużne papiery wartościowe, w tym	19 994,0	0,0	0,0	19 994,0
obligacje Skarbu Państwa	17 670,4	0,0	0,0	17 670,4
obligacje Skarbu Państwa w EUR	903,0	0,0	0,0	903,0
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	985,6	0,0	0,0	985,6
obligacje Rządu Austriackiego	435,0	0,0	0,0	435,0
instrumenty kapitałowe	0,0	0,0	83,3	83,3
Kredyty i inne należności wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0,0	0,0	218,4	218,4
Zobowiązania finansowe, w tym:	886,2	1 189,9	0,0	2 076,1
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	578,1	0,0	578,1
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	886,2	0,0	0,0	886,2
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	886,2	0,0	0,0	886,2
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	611,8	0,0	611,8

W I półroczu 2019 roku techniki wyceny dla Poziomu 1 i 2 wyceny nie uległy zmianie. W aktywach finansowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny na 30 czerwca 2019 roku znajdują się nienotowane instrumenty kapitałowe oraz kredyty, które nie spełniły kryterium SPPI wg MSSF 9.

Wycena do wartości godziwej nienotowanych udziałów kapitałowych w innych spółkach jest oparta o model zdyskontowanych dywidend. Szacunki przyszłych dywidend zostały przygotowane w oparciu o średnioterminowe prognozy rentowości przygotowane przez Zarządy tych spółek. Stopa dyskonta jest oparta o koszt kapitału własnego szacowany w oparciu model CAPM (Capital Asset Pricing Model).

Metodyka wyceny do wartości godziwej portfela kredytów opiera się na metodzie zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W ramach tej metody dla każdego wycenianego kontraktu szacowane są oczekiwane przepływy pieniężne, czynniki dyskontowe na poszczególne daty płatności oraz wyznaczana jest wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych na datę wyceny. Modele wyceny zasilane są parametrami biznesowymi dla poszczególnych kontraktów oraz parametrami obserwowalnymi przez rynek, takimi jak krzywe stóp procentowych, koszt płynności i koszt kapitału. Zmiana parametrów przyjętych do wyceny nie miała istotnego wpływu na wartość wyceny na 30 czerwca 2019 roku.

W I półroczu 2019 roku zmiana wyceny instrumentów kapitałowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny ujęta w pozostałych całkowitych dochodach wyniosła 35,3 mln zł (po uwzględnieniu podatku odroczonego). Na wzrost wyceny w stosunku do poprzednich okresów wpłynęło głównie zaktualizowanie danych wejściowych do modelu wyceny, dotyczących kosztu kapitału oraz prognoz finansowych.

Wpływ wyceny kredytów klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny na rachunek zysków i strat był nieistotny.

Zmiana stanu aktywów finansowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny

	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019		I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018	
	Instrumenty kapitałowe wyceniane do wartości godziennej przez inne całkowite dochody	Kredyty i inne należności	Instrumenty kapitałowe wyceniane do wartości godziennej przez inne całkowite dochody	Kredyty i inne należności
Stan na początek okresu	83,3	218,4	5,3	0,0
wpływ zmian zasad rachunkowości w związku z wdrożeniem MSSF 9	-	-	70,2	278,7
Stan na początek okresu po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości	83,3	218,4	75,5	278,7
Zwiększenia, w tym:	43,5	0,1	0,8	0,1
wycena odnoszona na inne całkowite dochody*	43,5	0,0	0,8	0,0
wycena odnoszona na rachunek zysków i strat**	0,0	0,1	0,0	0,1
nabycie udziałów	0,0	0,0	1,2	0,0
Zmniejszenia, w tym:	0,0	-25,0	-0,2	-29,8
splaty kredytów	0,0	-25,0	0,0	-29,8
sprzedaż udziałów	0,0	0,0	-0,2	0,0
Stan na koniec okresu	126,8	193,5	77,3	249,0

*) W pozycji Kapitałowe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godzinnej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny.

**) W pozycji Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany.

8.19.1. Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godzinnej

stan na 30.06.2019

	Wartość bilansowa	Wartość godzinna			RAZEM
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa finansowe, w tym:	125 957,2	2 293,5	13 061,3	111 206,6	126 561,4
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 293,5	2 293,5	-	-	2 293,5
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	694,3	-	694,3	-	694,3
Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	12 149,9	-	12 367,0	-	12 367,0
Kredyty i inne należności udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	110 316,4	-	-	110 703,5	110 703,5
Inwestycje w jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	0,7	-	-	0,7	0,7
Pozostałe aktywa	502,4	-	-	502,4	502,4
Zobowiązania finansowe, w tym:	132 140,0	0,0	7 359,2	124 828,1	132 187,3
Zobowiązania wobec innych banków	7 359,2	-	7 359,2	-	7 359,2
Zobowiązania wobec klientów	122 992,0	-	-	122 992,9	122 992,9
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	300,2	-	-	300,4	300,4
Zobowiązania podporządkowane	1 065,0	-	-	1 111,2	1 111,2
Zobowiązania z tytułu leasingu (prezentowane w Innych zobowiązaniach)	423,6	-	-	423,6	423,6

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.Skonsolidowany raport półroczny za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe

(w mln zł)

stan na 31.12.2018

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			RAZEM
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa finansowe, w tym:	117 142,4	1 237,4	12 752,5	103 335,2	117 325,1
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 237,4	1 237,4	-	-	1 237,4
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	776,5	-	776,5	-	776,5
Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	11 860,0	-	11 976,0	-	11 976,0
Kredyty i inne należności udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	102 907,4	-	-	102 974,1	102 974,1
Inwestycje w jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	1,0	-	-	1,0	1,0
Pozostałe aktywa	360,1	-	-	360,1	360,1
Zobowiązania finansowe, w tym:	124 255,5	0,0	5 195,8	119 104,6	124 300,4
Zobowiązania wobec innych banków	5 195,8	-	5 195,8	-	5 195,8
Zobowiązania wobec klientów	117 682,5	-	-	117 685,6	117 685,6
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	300,3	-	-	300,7	300,7
Zobowiązania podporządkowane	1 076,9	-	-	1 118,3	1 118,3

8.20. Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Fundusze własne			
A. Kapitały własne ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym:	14 236,6	13 336,3	11 889,5
A.I. Kapitały własne ujęte w funduszach własnych	12 059,0	11 710,3	10 970,1
A.II. Kapitały własne nie ujęte w wyliczeniu funduszy własnych	2 177,6	1 626,0	919,4
B. Pozostałe składniki (pomniejszenia i zwiększenia) funduszy własnych, w tym:	768,8	236,2	245,3
zobowiązania podporządkowane*	1 063,0	645,0	654,2
wartość firmy i inne wartości niematerialne	-410,8	-435,0	-421,1
niedobór/nadwyżka korekt z tytułu ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody AIRB	-148,8	-185,5	-210,5
korekta w okresie przejściowym z tytułu dostosowania do wymogów MSSF 9**	267,3	215,0	224,5
korekta wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-1,9	-3,3	-1,8
Fundusze własne przyjęte do kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego (A.I. + B), w tym:	12 827,8	11 946,5	11 215,4
Kapitał podstawowy Tier 1	11 764,8	11 301,5	10 561,2
Kapitał Tier 2	1 063,0	645,0	654,2
Aktywa ważone ryzykiem; w tym:	85 260,9	76 604,5	73 610,0
z tytułu ryzyka kredytowego	74 515,6	67 135,7	64 200,0
z tytułu ryzyka operacyjnego	8 762,9	7 836,0	7 836,3
pozostałe	1 982,4	1 632,8	1 573,7
Łączne wymogi kapitałowe	6 820,9	6 128,3	5 888,8
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	15,05%	15,60%	15,24%
minimalny wymagany poziom	13,963%	13,342%	13,327%
nadwyżka wskaźnika TCR (p.p)	+1,09	+2,26	+1,91
Współczynnik kapitału Tier 1 (T1)	13,80%	14,75%	14,35%
minimalny wymagany poziom	11,963%	11,342%	11,327%
nadwyżka wskaźnika T1 (p.p)	+1,84	+3,41	+3,02

*) 30 stycznia 2019 roku ING Bank Śląski S.A. otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na zaliczanie do kapitału Tier 2 Banku środków pieniężnych z otrzymanej od ING Bank N.V. pożyczki podporządkowanej w kwocie 100 milionów EUR.

**) Grupa w kalkulacji współczynników kapitałowych skorzystała z przepisów przejściowych w zakresie złagodzenia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na poziom funduszy własnych. W przypadku pełnego ujęcia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 łączny współczynnik kapitałowy kształtowałby się na poziomie 14,75% a współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie 13,50%.

9. Pozycje pozabilansowe

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	34 762,5	34 284,1	33 836,5
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	97 477,4	93 219,1	90 633,3
Pozabilansowe instrumenty finansowe	600 053,5	532 491,0	547 979,7
Pozycje pozabilansowe ogółem	732 293,4	659 994,2	672 449,5

10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Nie wystąpiły.

11. Wyłacone dywidendy

Walne Zgromadzenie w dniu 29 marca 2019 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2018 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2018 rok w łącznej wysokości 455,35 mln zł, tj. w kwocie 3,50 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 18 kwietnia 2019 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 6 maja 2019 roku.

Walne Zgromadzenie w dniu 5 kwietnia 2018 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2017 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2017 rok w łącznej wysokości 416,32 mln zł, tj. w kwocie 3,20 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 25 kwietnia 2018 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 10 maja 2018 roku.

12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych

ING Bank Śląski prowadzi szczegółową ewidencję spraw sądowych oraz innych należności o charakterze roszczeń prawnych. W sprawach, dla których w ocenie prawnej i/lub kierownictwa Banku istnieje duże ryzyko przegrania sprawy lub nie ma możliwości odzyskania utraconych aktywów Bank tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw.

Wartość postępowań dotyczących zobowiązań lub wierzytelności toczących się w I półroczu 2019 roku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Grupy. W ocenie Grupy żadne z pojedynczych postępowań toczących się w roku 2019 przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, jak również wszystkie postępowania łącznie nie stwarzają zagrożenia dla płynności finansowej Grupy.

Zmiana stanu rezerw na roszczenia sporne (w mln zł)

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Stan na początek okresu	35,0	32,5	22,3	7,0
Utworzenie rezerw	3,1	6,4	3,0	4,3
Rozwiązanie rezerw	0,0	-0,4	0,0	0,0
Wykorzystanie rezerw	0,0	-0,3	0,0	0,0
Reklasyfikacje	-0,2	-0,3	0,0	14,0
Stan na koniec okresu	37,9	37,9	25,3	25,3

Postępowania prowadzone przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)

- Postępowanie w sprawie postanowień przewidujących możliwość zmiany wzorca umownego, umowy lub tabeli opłat i prowizji z ważnych przyczyn, tzw. klauzul modyfikacyjnych

Prezes UOKiK wszczął z urzędu 1 kwietnia 2019 roku postępowanie w sprawie o uznanie wzorca umowy za niedozwolony w zakresie postanowień, które mogą zostać uznane za niedozwolone postanowienia umowne, a co może stanowić naruszenie art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Postępowanie dotyczy postanowień przewidujących możliwość zmiany wzorca umownego, umowy lub tabeli opłat i prowizji z ważnych przyczyn, tzw. klauzul modyfikacyjnych.

Zakres postępowania odnosi się do zapisów w różnych ogólnych warunkach umów, regulaminach oraz umowach zawieranych z konsumentami: dla pożyczek pieniężnych, limitu zadłużenia w koncie, udzielania i spłaty kredytów w rachunku brokerskim, korzystanie z karty kredytowej – w wersji obowiązującej od 7 marca 2016 roku; dla rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz oszczędnościowych – w wersji obowiązującej od 9 listopada 2015 roku; dla prowadzenia rachunków płatniczych – w wersji obowiązującej od 6 sierpnia 2018 roku; dla kart przedpłaconych – w wersji obowiązującej od 1 stycznia 2016 roku.

W ocenie Prezesa UOKiK analizowane klauzule modyfikacyjne mogą stanowić niedozwolone postanowienia umowne ze względu na:

- możliwość jednostronnej zmiany ogólnych warunków umowy co do jej istotnych postanowień, w zakresie umów umożliwiających generowanie zadłużenia po stronie konsumentów, zawartych na czas oznaczony,
- ogólny, niedoprecyzowany charakter przesłanek jednostronnej zmiany umowy, który nie daje konsumentom możliwości ich poprawnej weryfikacji, a w niektórych zapisach brak ograniczeń czasowych co do zakresu zmian,
- brak zapisów dotyczących możliwości kontynuowania umowy zawartej na czas oznaczony dotyczącej kredytowania potrzeb konsumentów na dotychczasowych zasadach w przypadku niez zaakceptowania jednostronnych propozycji zmian kierowanych ze strony banku.

Bank ustosunkował się do zarzutów oraz złożył wnioski o wydanie decyzji zobowiązującej, obejmującej w części także zmianę klauzul modyfikacyjnych.

• Postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- o Przed Prezesem UOKiK prowadzone było postępowanie wszczęte z urzędu przez Prezesa UOKiK 30 grudnia 2015 roku w sprawie stosowania przez ING Bank Śląski praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na: informowaniu konsumentów, którzy są stroną umowy o usługę płatniczą oraz posiadają dostęp do systemu bankowości internetowej, o proponowanych zmianach warunków umowy o usługę płatniczą w trakcie jej trwania wyłącznie za pomocą wiadomości elektronicznych przesyłanych w ramach systemu bankowości internetowej, który nie stanowi trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych; niezamieszczaniu - w wiadomościach przesyłanych do konsumentów związanych z jednostronną zmianą warunków umowy dokonywaną w trakcie jej trwania, której załącznikami są określone dokumenty (regulaminy, ogólne warunki, tabela opłat i prowizji) dotyczące rachunków oszczędnościowo - rozliczeniowych, rachunków oszczędnościowych, kart przedpłaconych, kart kredytowych i bankowości internetowej - istotnych informacji umożliwiających ustalenie przez konsumentów dopuszczalności wprowadzenia proponowanych zmian, tj. niewskazywanie umownej podstawy prawnej umożliwiającej dokonanie tych zmian oraz czynników (okoliczności faktycznych), które spowodowały tę zmianę, a przez to uniemożliwienie zweryfikowania przez konsumenta dopuszczalności zmiany warunków umowy przez Bank w trakcie trwania stosunku obligacyjnego; informowaniu konsumentów o jednostronnej modyfikacji klauzul modyfikacyjnych umożliwiających dokonywanie zmian regulaminów oraz ogólnych warunków dotyczących rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, rachunków oszczędnościowych, kart przedpłaconych, kart kredytowych i bankowości internetowej, w sytuacji, gdy brak było podstaw prawnych do dokonania takich modyfikacji warunków umowy w trakcie trwania stosunku obligacyjnego zawartego z konsumentami.

W dniu 8 sierpnia 2018 roku Prezes UOKiK wydał decyzję zobowiązującą do podjęcia określonych działań. W związku z tą decyzją Bank zobowiązał się w szczególności do:

- zawierania z klientami aneksów do umowy rachunku albo umowy rachunku i umowy kartę wydaną do tego rachunku oraz dokonanie indywidualnego rozliczenia opłat i prowizji, które weszły w życie od 1 stycznia 2014 roku do 1 marca 2017 roku i zwrotu klientom: różnicy pobranej opłaty lub prowizji wynikającej z jej podwyższenia lub zmiany sposobu jej naliczania oraz nowo wprowadzonej pobranej opłaty lub prowizji,
- przyznania klientom rekompensaty publicznej w postaci zwolnienia z pobierania opłat za wypłaty gotówki ze wszystkich bankomatów w kraju, dokonane kartą debetową wydaną do rachunku, kartą przedpłaconą lub kredytową - od 29 października do 28 listopada 2018 roku.

Zobowiązania wobec klientów wynikające z decyzji UOKiK realizowane były do 3 stycznia 2019 roku. 17 lipca 2019 roku Bank przesłał do UOKiK sprawozdanie z wykonania powyższych zobowiązań.

- o Przed Prezesem UOKiK prowadzone było postępowanie wszczęte z urzędu 9 lipca 2014 roku w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na: dokonywaniu w trakcie obowiązywania umów o kartę płatniczą wymiany kart płatniczych niewyposażonych w funkcję zbliżeniową na karty wyposażone w tę funkcję bez zmiany treści umowy; wywodzeniu skutków prawnych z Komunikatu dla posiadacz rachunków określonych w Regulaminie świadczenia przez ING Bank Śląski usług w ramach prowadzenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz rachunków oszczędnościowych dla osób fizycznych; niedostarczeniu konsumentom informacji o możliwości oraz zasadach dokonywania za pomocą kart płatniczych tzw. transakcji zbliżeniowych, limitach wydatków dla transakcji płatniczych wykonywanych za pomocą tych kart płatniczych, w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku, w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy. Propozycje zobowiązań banku przedstawione nadzorcy w ramach powyższego postępowania zostały już zrealizowane. 18 grudnia 2018 roku UOKiK zadecydował o przedłużeniu postępowania.
- Postępowanie w sprawie zarzutu praktyk ograniczających konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z płatnościami za pomocą kart płatniczych w Polsce

Prezes UOKiK na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców (POHiD), po przeprowadzeniu przeciwko ING Bankowi Śląskiemu S.A. oraz innym bankom postępowania antymonopolowego, wydał 29 grudnia 2006 r. decyzję, stwierdzającą, że Bank dopuścił się praktyk ograniczających konkurencję. UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję praktykę polegającą na uczestniczeniu przez różne polskie banki, w tym Bank, w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów, z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi, za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski poprzez wspólne ustalanie wysokości stawek opłaty interchange pobieranej od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i MasterCard w Polsce. W związku ze stwierdzeniem praktyk ograniczających konkurencję UOKiK nałożył kary pieniężne, w tym na Bank w kwocie 14,1 mln zł.

Od decyzji tej m.in. Bank złożył odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK). Wyrokiem z dnia 12 Listopada 2008 SOKiK zmienił decyzję UOKiK, w ten sposób, że nie stwierdził praktyki ograniczającej konkurencję. 22 kwietnia 2010 roku wyrok ten został uchylony wyrokiem Sądu Apelacyjnego, który przekazał sprawę SOKiK do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem SOKiK z 21 listopada 2013 roku Sąd nie zmienił decyzji UOKiK w zakresie zarzutu ograniczenia konkurencji ale zmniejszył Bankowi karę do kwoty 403.209 zł. Wyrok SOKiK został jednak zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego, który w dniu 06 października 2015 roku orzekł o zmianie wyroku SOKiK w ten sposób, że oddalono wszystkie odwołania w całości. Wskutek tego orzeczenia decyzja Prezesa stała się prawomocna, a Bank w październiku 2015 roku zapłacił orzeczoną karę 14,1 mln zł.

Bank, podobnie jak inne banki uczestniczące w postępowaniu, wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego. W dniu 25 października 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego przekazując temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Zgodnie ze stanowiskiem UOKiK zapłacona kara została Bankowi zwrócona. Obecnie trwa postępowanie przed Sądem Apelacyjnym, który dnia 24 października 2018 roku odroczył rozprawę nie wyznaczając terminu kolejnej rozprawy, a zarazem nakładając na pełnomocników stron określone zobowiązania w zakresie złożenia oświadczeń lub dokumentów.

Ze względu na brak ostatecznych rozstrzygnięć kwota zwróconej kary nie została ujęta w rachunku zysków i strat. Według stanu na 30 czerwca 2019 roku Grupa utrzymuje rezerwę w wysokości 14,1 mln zł.

Kwestie związane z opiniami rzecznika Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

- Sprawy sądowe, w tym związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych kursem franka szwajcarskiego, są poddawane regularnej ocenie na bazie funkcjonujących w Banku procedur zgodnych z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Bank posiadał detaliczne kredyty hipoteczne indeksowane kursem franka szwajcarskiego w kwocie brutto 941,4 mln zł, co stanowi 0,78% procent udziału Banku w walutowych kredytach hipotecznych sektora bankowego. Bank nie posiada kredytów denominowanych do CHF.

Bank miał na dzień 30 czerwca 2019 roku 113 otwartych spraw sądowych w związku z zawartymi umowami o kredyt w złotych indeksowanych kursem franka szwajcarskiego. Łączna wartość bilansowa ekspozycji, których dotyczyły przedmiotowe postępowania wynosiła 35,7 mln zł. Zgodnie z polityką rachunkowości na dzień 30 czerwca 2019 roku Bank utworzył na te sprawy rezerwy w łącznej wysokości 19,9 mln zł.

Do tej pory do Banku nie wpłynął żaden pozew zbiorowy, jak również żadna z klauzul stosowanych przez Bank w umowach nie została wpisana do rejestru klauzul niedozwolonych.

W kwietniu 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, w związku z prowadzoną przez ten sąd sprawą z tytułu pozwu przeciwko jednemu z polskich banków, złożył wniosek do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej TSUE) o wydanie orzeczenia prejudycjalnego w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich odnośnie skutków ewentualnej abuzywności postanowień umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego.

W dniu 14 maja 2019 roku została opublikowana opinia Rzecznika Generalnego TSUE, zgodnie z którą uznanie klauzuli różnicy kursowej za niedozwoloną, może skutkować przekształceniem umowy o kredyt indeksowanej do CHF w kredyt w walucie krajowej oprocentowany według stopy LIBOR stosowanej dla CHF lub też stwierdzeniem nieważności umowy kredytu, przy czym to sąd krajowy będzie każdorazowo musiał ocenić stan faktyczny konkretnej sprawy i wydać rozstrzygnięcie w oparciu o obowiązujące przepisy prawa krajowego.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie ogłoszono wyroku TSUE w tej sprawie (jego ogłoszenie jest spodziewane we wrześniu 2019 roku), a zatem nie wiadomo czy TSUE w swoim wyroku podzieli w pełni stanowisko Rzecznika Generalnego.

Zdaniem Związku Banków Polskich (dalej ZBP) istnieje istotne ryzyko wydania przez TSUE wyroku opartego o błędne założenia co do prawa krajowego, zawarte w opinii Rzecznika Generalnego TSUE. W związku z tym, w lipcu br. ZBP wystąpił do Prezes Sądu Najwyższego (dalej SN) w sprawie poddania analizie przez SN wadliwej, z prawnego i ekonomicznego punktu widzenia, koncepcji przekształcenia umowy o kredyt indeksowany do CHF w kredyt PLN według stawki LIBOR, wyrażonej w opinii Rzecznika Generalnego TSUE.

W związku z powyższym, w ocenie Banku wyroki sądów krajowych w tych sprawach mogą być nadal różne. Opinia Rzecznika Generalnego nie rozstrzyga bowiem wszystkich kwestii związanych z kredytami indeksowanymi do CHF, daje ona sądom polskim jedynie ogólne wytyczne dotyczące wybranych kwestii związanych z rozstrzygnięciem tego typu spraw, a zatem to ostatecznie sądy krajowe będą zobowiązane oceniać okoliczności każdej konkretnej sprawy i rozstrzygać według prawa krajowego. Wobec powyższego, brak jest obecnie przesłanek wpływających istotnie na ocenę prawdopodobieństwa co do wyrokowania w konkretnych sprawach, branego pod uwagę przez Bank w procesie tworzenia rezerw zgodnie z MSR 37.

Bank będzie monitorował wpływ wyroku TSUE na zachowania kredytobiorców, praktykę i orzecznictwo polskich sądów w tych sprawach oraz na bieżąco dokonywał oceny prawdopodobieństwa wpływu środków pieniężnych w odniesieniu do kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF.

- W związku z zadaniem przez sąd polski pytaniem prejudycjalnym do TSUE, w dniu 23 maja 2019 roku przedstawiona została opinia Rzecznika Generalnego TSUE w sprawie uprawnienia

konsumenta do obniżki kosztu kredytu w przypadku pełnej lub częściowej przedterminowej spłaty kwoty należnej na podstawie umowy o kredyt.

Będąca przedmiotem opinii Rzecznika sprawa dotyczy wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku dotycząca przedterminowej spłaty kredytu. Rzecznik Generalny, stwierdził, że obniżka, do której jest uprawniony konsument, może dotyczyć kosztów, których kwota nie jest zależna od długości trwania umowy o kredyt. Wg opinii prawnej posiadanej przez Związek Banków Polskich w przypadkach, w których prowizja stanowi element całkowitego kosztu kredytu, ale jednocześnie nie dotyczy okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, nie może zostać obniżona proporcjonalnie, ani tym bardziej nie może zostać zwrócona kredytobiorcy. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie ma jeszcze orzeczenia TSUE w tej sprawie.

Sprawa wykładni art. 49 ustaw o kredycie konsumenckim dotycząca prowizji pobranej przez bank za udzielenie tego kredytu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu znajduje się także na wokandzie Sądu Najwyższego, do którego w dniu 21 marca 2019 roku wpłynęło zagadnienie prawne, przedstawione przez Sąd Okręgowy w Warszawie dotyczące wątpliwości, czy w przypadku spłaty kredytu w całości przed terminem określonym w umowie, obowiązek obniżenia całkowitego kosztu kredytu wynikający z treści art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, odnosi się wyłącznie do kosztów rozłożonych w czasie, czy też obejmuje koszty jednorazowe, jak na przykład prowizje. Do tej pory Sąd Najwyższy nie zajął stanowiska w tej sprawie.

Biorąc pod uwagę powyżej opisany stan i nieznany potencjalny kierunek orzecznictwa sądów polskich w kwestiach rozliczania kosztów przedterminowo spłacanych kredytów, brak jest obecnie przesłanek wpływających istotnie na ocenę prawdopodobieństwa, branego pod uwagę przez Bank w procesie tworzenia rezerw zgodnie z MSR 37, co do wypływu środków pieniężnych w odniesieniu do prowizji z tytułu przedterminowej spłaty.

13. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu §21 MSR 34.

14. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski dokonuje na rynku międzybankowym operacji z ING Bank NV i podmiotami zależnymi od niego. Są to zarówno lokaty i kredyty krótkoterminowe jak i operacje instrumentami pochodnymi. Bank prowadzi również rachunki bankowe podmiotów z Grupy ING. Ponadto spółka zależna ING Lease Sp. z o.o. otrzymała od ING Bank NV finansowanie długoterminowe kontraktów leasingowych w EUR (tzw. „matched funding”).

Wszystkie wyżej wymienione transakcje odbywają się na zasadach rynkowych.

Pomiędzy podmiotami powiązаныmi z Bankiem przeprowadzane są również transakcje wynikające z zawartych umów o współpracy, podnajmu pomieszczeń, dzierżawy sprzętu, przetwarzania danych oraz składki na ubezpieczenie pracowników.

Koszty prezentowane są według wartości netto (bez podatku VAT).

Informacje liczbowe o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązаныmi (w mln zł)

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty stowarzyszone	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty stowarzyszone
	stan na 30.06.2019			stan na 30.06.2018		
Należności						
Rachunki bieżące	6,6	17,5	-	27,9	11,7	-
Depozyty złożone	-	-	-	62,0	-	-
Kredyty	0,9	30,3	-	37,1	47,4	-
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	61,9	32,9	-	71,3	44,4	-
Inne należności	0,6	1,8	-	5,3	2,2	-
Zobowiązania						
Depozyty otrzymane	986,7	36,7	23,2	183,5	46,6	5,9
Kredyty otrzymane	3 420,2	-	-	2 971,1	-	-
Pożyczka podporządkowana	1 065,0	-	-	655,6	-	-
Rachunki loro	31,1	122,9	-	4,6	34,5	-
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	66,6	30,7	-	83,4	41,9	-
Inne zobowiązania	59,8	1,7	-	40,6	3,2	-
Operacje pozabilansowe						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	545,4	586,6	-	502,6	349,9	-
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	852,4	541,4	-	1 377,7	273,3	-
Transakcje wymiany walutowej	7 824,3	9,1	-	7 411,7	14,8	-
Transakcje forward	-	-	-	420,9	-	-
IRS	2 578,5	2 555,5	-	2 999,6	2 575,6	-
Opcje	2 425,5	34,3	-	2 885,0	42,2	-
	I półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019			I półrocze 2018 okres od 01.01.2018 do 30.06.2018		
Przychody i koszty						
Przychody, w tym:	45,6	15,4	-	-5,5	2,5	-
przychody/koszty odsetkowe i prowizyjne	-12,3	6,1	-	-7,3	1,2	-
wynik na instrumentach finansowych	58,1	5,2	-	1,6	-1,7	-
wynik na pozostałej działalności podstawowej	-0,2	4,1	-	0,2	3,0	-
Koszty działania	28,1	5,6	-	39,5	5,3	-
Nakłady na wartości niematerialne						
	-	0,9	-	1,6	0,1	-

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego**Świadczenia należne członkom Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. (w mln zł)**

Okres	Wynagrodzenia	Inne korzyści*	Razem
I półrocze 2018 roku	4,9	1,1	6,0
I półrocze 2019 roku	4,9	1,1	6,0

*Inne korzyści obejmują m.in. ubezpieczenia, wpłaty na fundusz inwestycyjny, opiekę medyczną oraz inne świadczenia przyznane przez Radę Nadzorczą Banku.

Świadczenia za rok 2019 dla członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. wynikające z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń nie zostały jeszcze przyznane.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za 2019 rok, którego wypłata będzie miała miejsce w latach 2020-2027. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę bonusu za 2019 rok dla członków Zarządu, która wynosiła 3,1 mln zł na 30 czerwca 2019 roku, w porównaniu z 3,0 mln zł na dzień 30 czerwca 2018 roku. Ostateczną decyzję odnośnie wysokości tego bonusu podejmie Rada Nadzorcza Banku.

Świadczenia wypłacone członkom Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. (w mln zł)

Okres	Wynagrodzenia	Nagrody*	Inne korzyści*	Razem
I półrocze 2018 roku	4,9	6,0	1,1	12,0
I półrocze 2019 roku	4,9	4,1	1,0	10,0

*Nagrody za I półrocze 2018 roku obejmują takie składniki jak:

- Premia wynikająca z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń: za 2017 rok gotówka nieodroczone, za 2016 rok I transza gotówka odroczone, za 2015 rok II transza gotówka odroczone oraz za 2014 rok III transza gotówka odroczone,
- Akcje Fantomowe wynikające z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń: za 2016 rok przetrzymane, za 2015 rok I transza odroczone, za 2014 rok II transza odroczone oraz za 2013 rok III transza odroczone,

Nagrody za I półrocze 2019 roku obejmują takie składniki jak:

- Premia wynikająca z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń: za 2018 rok gotówka nieodroczone, za 2016 rok II transza gotówka odroczone oraz za 2015 rok III transza gotówka odroczone,
- Akcje Fantomowe wynikające z Programu Zmiennych Składników Wynagrodzeń: za 2017 rok przetrzymane, za 2016 rok I transza odroczone, za 2015 rok II transza odroczone oraz za 2014 rok III transza odroczone.

**Inne korzyści obejmują m.in. ubezpieczenia, wpłaty na fundusz inwestycyjny, opiekę medyczną i inne świadczenia przyznane przez Radę Nadzorczą Banku.

W I półroczu 2019 roku łączna kwota wynagrodzeń należnych i wypłaconych przez ING Bank Śląski S.A. członkom Rady Nadzorczej wyniosła 0,4 mln zł.

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A. (w mln zł)

Okres	Wynagrodzenia i nagrody	Inne korzyści	Razem
I półrocze 2018 roku	0,4	0,0	0,4
I półrocze 2019 roku	0,4	0,0	0,4

Na dzień 30 czerwca 2019 roku członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie posiadali akcji ING Banku Śląskiego S.A.

15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segmentacja działalności

Zarządzanie działalnością Grupy dokonywane jest w wymiarach określonych przez model biznesowy Grupy. Model biznesowy Grupy, głównie dla potrzeb sprawozdawczości zarządczej, zawiera podział klientów na dwa główne segmenty:

- segment bankowości detalicznej,
- segment bankowości korporacyjnej.

Podstawą wydzielenia poszczególnych segmentów są kryteria finansowe (w szczególności wysokość obrotów, poziom zgromadzonych aktywów) i podmiotowe. Szczegółowe zasady przypisywania klientów do poszczególnych segmentów regulują kryteria segmentacji klienta, które są określone wewnętrznymi regulacjami Grupy.

W Grupie został wydzielony organizacyjnie obszar działalności realizowanej przez Departament Skarbu (Group Treasury). Działalność Group Treasury polega na zarządzaniu ryzykiem płynności krótkoterminowej i długoterminowej, zgodnie z obowiązującymi regulacjami i z wewnątrz ustalonym w Grupie apetytem na ryzyko, zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej oraz inwestowaniu nadwyżek pozyskanych od linii biznesowych przy zachowaniu bufora płynności w postaci aktywów płynnych. Wynik działalności Group Treasury podlega alokacji do segmentów biznesowych, z uwagi na jego funkcję wspierającą segmenty biznesowe Grupy.

Segment bankowości detalicznej

W ramach obszaru działalności detalicznej Grupa obsługuje osoby prywatne (segment klientów masowych i klientów zamożnych) oraz przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność ta jest analizowana w ujęciu głównych produktów, obejmujących między innymi: produkty kredytowe (kredyty w rachunku bieżącym, kredyty związane z kartami, kredyty ratalne, kredyty mieszkaniowe, kredyty hipoteczne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe), produkty strukturyzowane, jednostki uczestnictwa funduszy ING, usługi maklerskie oraz karty bankowe.

Segment bankowości korporacyjnej

Obszar działalności korporacyjnej obejmuje:

- obsługę klientów instytucjonalnych,
- produkty rynków finansowych.

Obsługa klientów instytucjonalnych obejmuje klientów strategicznych, duże firmy oraz średnie firmy. Dla działalności korporacyjnej prowadzona jest sprawozdawczość w podziale na główne produkty, obejmujące między innymi produkty kredytowe (kredyty obrotowe, inwestycyjne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe i negocjowane, rachunki oszczędnościowe), produkty rynków finansowych, usługi w zakresie powiernictwa, operacje na rynku kapitałowym realizowane przez podmiot dominujący oraz produkty związane z usługami leasingowymi i faktoringowymi, oferowane przez ING Lease Polska Sp. z o.o. oraz ING Commercial Finance S.A.

Produkty rynków finansowych obejmują operacje dokonywane na rynkach pieniężnych i kapitałowych, prowadzone zarówno na rachunek własny jak i na rzecz klientów. W ramach tej działalności wyróżnia się produkty rynków walutowych, pieniężnych i instrumentów pochodnych, operacje papierami wartościowymi (papiery skarbowe, akcje i obligacje).

Wycena

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów i kosztów segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości stosowanych przez Grupę, zawartych w notach opisujących stosowane zasady rachunkowości. W szczególności ustalenia dochodów i kosztów odsetkowych wewnętrznych

i zewnętrznych dla poszczególnych segmentów dokonuje się przy wykorzystaniu systemu cen transferowych, w ramach Systemu Transferu Ryzyka (RTS). Ceny transferowe wyznaczone są w oparciu o jedną krzywą rentowności dla danej waluty wspólną dla produktów aktywnych i pasywnych. Cena transferowa wyznaczona dla produktów aktywnych i pasywnych o tym samym położeniu na krzywej rentowności jest jednakowa. Możliwe są modyfikacje wyjściowej ceny transferowej otrzymane z wyceny produktu na krzywej rentowności, a czynnikami korygującymi cenę transferową mogą być: premia za pozyskanie długoterminowej płynności, dopasowanie pozycji Grupy, koszt zabezpieczenia w przypadku produktów skomplikowanych oraz polityka cenowa. Wykorzystując równania matematyczne – na podstawie stawek kwotowań dostępnych w serwisach informacyjnych – budowane są następnie krzywe dochodowości. Przychody i koszty, wyniki, aktywa i pasywa segmentu zawierają te elementy, które bezpośrednio można przyporządkować do danego segmentu, jak również te, które można przypisać do danego segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki. Grupa prezentuje przychody segmentu z tytułu odsetek pomniejszone o koszty z tytułu odsetek. W I kwartale 2019 roku Grupa dokonała aktualizacji klucza alokacji w zakresie dochodów ALCO. Dane za okresy wcześniejsze prezentowane w niniejszym sprawozdaniu zostały doprowadzone do porównywalności.

I półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019

	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	1 619,7	1 218,0	2 837,7
wynik z tytułu odsetek	1 298,8	759,4	2 058,2
wynik z tytułu prowizji	267,0	419,7	686,7
przychody prowizyjne	345,4	513,2	858,6
marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	35,4	151,5	186,9
prowadzenie rachunków klientów	63,4	80,7	144,2
udzielanie kredytów	29,1	131,9	161,0
karty płatnicze i kredytowe	161,2	13,6	174,8
dystrybucja jednostek uczestnictwa	34,5	0,0	34,5
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	52,8	10,1	62,9
usługi faktoringowe i leasingowe	0,0	27,8	27,8
pozostałe prowizje	-31,0	97,6	66,6
koszty prowizji	78,4	93,5	171,9
pozostałe przychody/koszty	53,9	38,9	92,8
Koszty ogółem	786,6	515,6	1 302,2
Wynik segmentu	833,1	702,4	1 535,5
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	114,4	146,5	260,9
Podatek od niektórych instytucji finansowych	89,3	119,2	208,5
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	0,0	-0,2	-0,2
Wynik finansowy brutto segmentu	629,4	436,5	1 065,9
Podatek dochodowy	-	-	270,2
Wynik finansowy netto	-	-	795,7
przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	795,7
Kapitał alokowany	5 910,1	8 320,5	14 230,6
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)*	17,6	8,8	12,5

*) ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału – stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

I półrocze 2018 okres od 01.01.2018 do 30.06.2018

	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	1 464,0	1 103,1	2 567,1
wynik z tytułu odsetek	1 150,1	652,9	1 803,0
wynik z tytułu prowizji	257,5	400,2	657,7
przychody prowizyjne	324,4	478,8	803,2
marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	31,6	144,4	176,0
prowadzenie rachunków klientów	64,6	78,2	142,8
udzielanie kredytów	28,4	123,4	151,8
karty płatnicze i kredytowe	130,6	11,43	142,0
dystrybucja jednostek uczestnictwa	51,8	0,0	51,8
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	43,1	7,0	50,1
usługi faktoringowe i leasingowe	0,0	28,1	28,1
pozostałe prowizje	-25,5	86,2	60,6
koszty prowizji	66,9	78,6	145,5
pozostałe przychody/koszty	56,4	50,0	106,4
Koszty ogółem	703,8	479,5	1 183,3
Wynik segmentu	760,2	623,6	1 383,8
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	140,8	127,7	268,5
Podatek od niektórych instytucji finansowych	73,7	104,9	178,6
Wynik finansowy brutto segmentu	545,7	391,0	936,7
Podatek dochodowy	-	-	241,8
Wynik finansowy netto	-	-	694,9
przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	694,9
Kapitał alokowany	4 865,2	7 024,3	11 889,5
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	17,1	8,8	12,3

Segmenty geograficzne

Grupa Kapitałowa prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

16. Zarządzanie ryzykiem oraz kapitałem

Zarządzanie kapitałem

W I półroczu 2019 roku Grupa kontynuowała działania zmierzające do realizacji strategii zarządzania kapitałem. W procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w I kwartale 2019 roku Grupa przeprowadziła kolejne Warsztaty oceny istotności ryzyka. Efektem tych warsztatów były zmiany, jakie nastąpiły w zakresie jednostek monitorujących dla rodzajów ryzyka, dla których tą rolę do końca 2018 roku pełnił Departament Zarządzania Kapitałem (DZK). Zadania tego departamentu zostały przekazane do innych jednostek w Banku jak również ryzyko wyniku finansowego zostało uznane jako ryzyko nieistotne.

W apetycie na ryzyko (RAS) dotyczącym adekwatności kapitałowej Grupa jest zobowiązana do utrzymywania w 2019 roku następujących minimalnych poziomów współczynników kapitałowych:

- CET1 \geq 10,5%
- T1 \geq 12,0%
- TCR \geq 14,0%

Grupa zmieniła politykę dywidendową zgodnie z wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego poprzez rezygnację ze wskazania wartości minimalnych poziomów współczynników kapitałowych na rzecz wprowadzenia formuły nadzorczej, w związku ze zmiennym poziomem bufora ryzyka systemowego oraz bufora antycyklicznego, oraz uwzględnienie przesłanki dotyczącej wrażliwości Grupy na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny.

Ryzyko kredytowe

Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Od 1 kwietnia 2019 roku zmianie uległa struktura w obszarze podległym Dyrektorowi Banku – Polityka, Modelowanie i Systemy Ryzyka.

W skład tego obszaru wchodzi jednostki, które zorganizowane są w formie „Centrum Ekspertkiego – Polityka, Modele i Systemy Ryzyka Kredytowego” obejmującego następujące jednostki organizacyjne:

- Consumer Credit Risk Area,
- Business Credit Risk Area,
- Credit Risk Modelling Area,
- Regulations Expert Team,
- Credit Risk Tech Squad,
- Stanowiska Wsparcia.

Zakres działania poszczególnych jednostek organizacyjnych został szczegółowo opisany w *Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2019 roku.*

Główne zmiany w polityce kredytowej banku w segmencie klientów detalicznych i korporacyjnych

Segment detaliczny

- Grupa zaktualizowała parametry wykorzystywane w kalkulacji zdolności kredytowej w segmencie hipotecznym, klienta indywidualnego i Przedsiębiorców (bufory na ryzyko zmiennych stóp procentowych, marże dla domyślnych stóp procentowych).
- Grupa wdrożyła nowe zasady oceny zdolności kredytowej w segmencie hipotecznym uwzględniające:
 - ryzyko zmniejszenia się dochodu kredytobiorcy w trakcie trwania umowy kredytowej, z uwzględnieniem prognozowanego dochodu emerytalnego,
 - maksymalny wiek kredytobiorców w momencie spłaty kredytu równy 75 lat.
- Grupa wdrożyła na stałe sprzedaż pożyczek pieniężnych, a w segmencie Przedsiębiorców sprzedaż produktów kredytowych przez kanał Przedstawicieli Bankowych.
- Grupa ograniczyła preferencyjne zasady udzielania kredytów klientom z segmentu Premium.
- Grupa zaostrzyła kryteria oceny wniosków kredytowych w segmencie Przedsiębiorców, składanych przez klientów, pozyskanych za pośrednictwem kanałów zewnętrznych (Pośrednicy).
- Grupa uzupełniła „Instrukcję raportowania ryzyka kredytowego” o nowy rozdział określający zasady przeprowadzania cyklicznych analiz portfela hipotecznego oraz sytuacji rynkowej. Analizy odnoszą się do ryzyka zmiany dochodu klienta w wyniku przejścia na zaopatrzenie emerytalne.
- Grupa dostosowała regulacje wewnętrzne do Wytycznych EBA (European Banking Authority) dotyczących zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanyymi i restrukturyzowanymi (EBA/GL/2018/06 z 31.10.2018), które weszły w życie od 30 czerwca 2019 roku.

Segment korporacyjny

- Grupa dostosowała regulacje wewnętrzne do Wytycznych EBA (European Banking Authority) dotyczących zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi (EBA/GL/2018/06 z 31.10.2018), które weszły w życie od 30 czerwca 2019 roku.
- Grupa zoptymalizowała proces obliczania i raportowania rezerw na przewidywane straty kredytowe z tytułu ekspozycji wynikających z transakcji na rynkach finansowych oraz zaktualizowała metodologię FM.
- W „Zasadach tworzenia rezerw” zmieniono zasadę polityki pełnej rezerwy wobec wybranych korporacyjnych ekspozycji kredytowych.

Główne działania w obszarze modelowania

- W ramach procesu zarządzania ryzykiem modeli wykorzystywanych w procesie LLP (loan loss provision):
 - w wyniku ustaleń cyklicznego procesu przeglądu poprawności kalkulacji straty oczekiwanej (spotkania komitetu LLP), Grupa dostosowała próg istotnej zmiany ryzyka kredytowego (SICR) dla portfela SME;
 - po przeprowadzonej walidacji implementacji modeli, Grupa dokonała korekty parametru cure rate w modelu LGD dla detalicznego portfela hipotecznego;
 - w ramach cyklicznego monitoringu i back-testingu modeli MSSF 9 Grupa pozytywnie zweryfikowała możliwość ich stosowania w procesie LLP;
- Grupa wykonała testy warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego wg stanu na 31 grudnia 2018 roku zgodnie z wewnętrzną polityką.
- W ramach projektu automatyzacji struktur danych zostały przygotowane tabele pod modele dla klientów segmentu detalicznego.
- W ramach projektu nowej definicji default stworzono biznesową specyfikację przesłanek utraty wartości.

Ponadto, Grupa nadal koncentruje się na długoterminowych projektach, których celem jest rozdzielanie, optymalizacja i zapewnienie skuteczności różnych procesów kredytowych i ratingowych w zależności od ryzyk z tym związanych.

Ryzyko rynkowe

W obszarze ryzyka rynkowego Grupa zarządza ryzykiem zgodnie z wypracowanymi zasadami, metodologiami i zatwierdzonymi politykami. W I półroczu 2019 roku Grupa wprowadziła nowy limit na NPVaR na poziomie 180 milionów EUR oraz dostosowała narzędzie do najnowszych wymogów EBA (dokument EBA/GL/2018/02).

Ryzyko płynności i finansowania

W I półroczu 2019 roku Grupa kontynuowała działania zmierzające do ograniczania ryzyka płynności i finansowania – zgodnie z zasadami polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, strategią Banku, jak również wymogami regulacyjnymi. W kwestii wymogów regulacyjnych – wszystkie monitorowane miary pozostają w limitach. Systematycznemu przeglądowi podlegają również wewnętrzne regulacje i dokumenty, jak również w dalszym ciągu Grupa doskonali procesy raportowania oraz modelowania.

Ryzyko modeli

W I półroczu 2019 roku Grupa kontynuowała działania w zakresie zarządzania ryzykiem modeli. Wykorzystywane w Banku modele podlegały kwartalnym przeglądom i ocenie ryzyka, a także przeglądowi istotności oraz walidacjom.

W tym okresie ryzyko modeli w ujęciu zagregowanym w grupie modeli sklasyfikowanych jako średnio istotne przekroczyło przyjęty w Banku poziom tolerancji ustalony w ilości 3 modeli o podwyższonym

ryzyku modelu. Bank zidentyfikował 5 takich modeli. W odniesieniu do 2 z tych modeli Bank uruchomił program naprawczy polegający na ich niezwłocznej przebudowie. Kapitał ekonomiczny z tytułu ryzyka modeli pozostawał poniżej przyjętego w Banku limitu na to ryzyko.

Przeładowi i aktualizacji podlegała także Polityka zarządzania ryzykiem modeli w ING Banku Śląski S.A.

Ryzyko operacyjne

W I półroczu 2019 roku Grupa kontynuowała działania zmierzające do zapewnienia zgodności z wymogami regulacyjnymi oraz doskonaliła system kontroli wewnętrznej. Działania te były realizowane poprzez:

- Kontynuację porządkowania i standaryzacji najistotniejszych mechanizmów kontrolnych dla poszczególnych obszarów i procesów funkcjonujących w Banku.
- Monitoring zagrożenia i doskonalenie rozwiązań i systemów bezpieczeństwa, które służą do ochrony zarówno klientów, jak i samego Banku.
- Stałą poprawę jakości wykorzystywanych danych, poszerzenie możliwości wykorzystywania zaawansowanych metod analiz danych w procesach identyfikacji oraz monitorowania zagrożeń, a także automatyzację czynności operacyjnych związanych z zarządzaniem ryzykiem. Grupa przeprowadziła między innymi analizę czynników koncentracji w ryzyku operacyjnym oraz zdefiniowała szereg potencjalnych scenariuszy oszustw wewnętrznych wraz z propozycjami monitorowania sygnałów ostrzegawczych.
- Optymalizację metodyki wyceny ryzyka w odniesieniu do ryzyka bezpieczeństwa informatycznego oraz ryzyka ciągłości działania.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku liczy 51 kolejno ponumerowanych stron.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2019-07-30	Brunon Bartkiewicz <i>Prezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Michał Bolesławski <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Joanna Erdman <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Marcin Giżycki <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Bożena Graczyk <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Patrick Roesink <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Lorenzo Tassan-Bassut <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2019-07-30	Jolanta Alvarado Rodriguez	Dyrektor Departamentu Rachunkowości, Główny Księgowy Banku	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
------------	-----------------------------------	---	--

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat

	II kwartał 2019	I półrocze 2019	II kwartał 2018	I półrocze 2018
	okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	okres narastająco od 01.01.2019 do 30.06.2019	okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	okres narastająco od 01.01.2018 do 30.06.2018
Przychody odsetkowe, w tym:	1 257,0	2 468,8	1 111,1	2 171,6
obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	1 255,9	2 466,6	1 109,7	2 168,9
pozostałe przychody odsetkowe	1,1	2,2	1,4	2,7
Koszty odsetkowe	260,7	502,9	228,5	441,4
Wynik z tytułu odsetek	996,3	1 965,9	882,6	1 730,2
Przychody z tytułu prowizji	434,8	826,4	401,1	772,3
Koszty prowizji	92,9	177,5	77,3	145,0
Wynik z tytułu prowizji	341,9	648,9	323,8	627,3
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	25,2	57,0	24,2	42,2
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0	0,0	-0,1	1,0
Wynik na sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend	7,2	19,9	18,4	50,5
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-0,9	-2,1	2,0	4,2
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	2,5	2,9	4,1	3,9
Wynik na działalności podstawowej	1 372,2	2 692,5	1 255,0	2 459,3
Koszty działania	548,7	1 239,6	531,3	1 134,4
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych	133,6	250,2	165,7	258,2
w tym wynik z tytułu sprzedaży wierzytelności z rozpoznaną utratą wartości	0,0	9,8	0,0	1,1
Podatek od niektórych instytucji finansowych	107,2	208,5	91,1	178,6
Udział w zyskach netto jednostek zależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	36,4	58,0	17,2	36,5
Zysk brutto	619,1	1 052,2	484,1	924,6
Podatek dochodowy	148,8	256,5	111,4	229,7
Zysk netto	470,3	795,7	372,7	694,9
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	3,61	6,12	2,86	5,34

W okresie pierwszego półrocza 2019 i 2018 roku w Banku nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

Wartość rozdwojonego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów

	II kwartał 2019 okres od 01.04.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	II kwartał 2018 okres od 01.04.2018 do 30.06.2018	I półrocze 2018 narastająco okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Zysk netto za okres sprawozdawczy	470,3	795,7	372,7	694,9
Pozostałe całkowite dochody netto, w tym:	344,9	528,2	-126,0	63,7
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	333,5	492,9	-126,8	62,9
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	101,4	5,3	-41,9	15,7
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-22,8	-20,4	-9,6	-28,7
należności kredytowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	7,6	-31,6	0,0	0,0
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	348,0	737,2	-13,0	233,4
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-100,7	-197,6	-62,3	-157,5
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	11,4	35,3	0,8	0,8
kapitałowe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	11,4	35,3	0,8	0,8
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy	815,2	1 323,9	246,7	758,6

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej

	nota	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym		2 293,5	1 237,4	1 781,5
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom		2 294,6	776,5	951,8
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		2 497,6	1 711,6	2 034,0
Pochodne instrumenty zabezpieczające		869,0	909,6	880,2
Inwestycyjne papiery wartościowe		31 137,6	31 937,3	28 677,0
Kredyty i inne należności udzielone klientom	4.1	105 179,4	99 125,8	90 845,2
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone wyceniane metodą praw własności		1 056,4	634,6	612,0
Rzeczowe aktywa trwałe		913,8	550,4	520,8
Wartości niematerialne		401,6	425,0	413,0
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		20,7	10,9	16,2
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		216,9	209,0	177,9
Inne aktywa		175,9	183,4	198,4
Aktywa razem		147 057,0	137 711,5	127 108,0
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec innych banków		4 113,3	1 807,7	1 609,3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 261,2	1 464,3	1 281,7
Pochodne instrumenty zabezpieczające		505,1	611,8	677,7
Zobowiązania wobec klientów		122 797,0	117 293,8	108 877,4
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych		300,3	300,3	300,2
Zobowiązania podporządkowane		1 065,0	1 076,9	655,6
Rezerwy		155,9	149,5	123,1
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		209,8	264,5	55,7
Inne zobowiązania		2 444,4	1 406,4	1 637,8
Zobowiązania razem		132 852,0	124 375,2	115 218,5
Kapitał własny				
Kapitał akcyjny		130,1	130,1	130,1
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		956,3	956,3	956,3
Skumulowane inne całkowite dochody		1 697,6	1 169,7	557,0
Zyski zatrzymane		11 421,0	11 080,2	10 246,1
Kapitał własny razem		14 205,0	13 336,3	11 889,5
Zobowiązania i kapitał własny razem		147 057,0	137 711,5	127 108,0
Wartość księgowa		14 205,0	13 336,3	11 889,5
Liczba akcji		130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		109,19	102,51	91,39

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

I półrocze 2019 narastająco

okres od 01.01.2019 do 30.06.2019

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 169,7	11 080,2	13 336,3
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	795,7	795,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	527,9	0,3	528,2
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	9,0	-	9,0
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-20,4	-	-20,4
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	737,2	-	737,2
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-197,6	-	-197,6
zbycie środków trwałych	-	-	-0,3	0,3	0,0
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-455,2	-455,2
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,2	0,2
podział zysku z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy	-	-	-	-455,4	-455,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	1 697,6	11 421,0	14 205,0

rok 2018 narastająco

okres od 01.01.2018 do 31.12.2018

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	493,2	10 215,2	11 794,8
wpływ zmian zasad rachunkowości w związku z wdrożeniem MSSF 9	0,0	0,0	1,1	-249,0	-247,9
Kapitał własny na pocz. okresu po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości	130,1	956,3	494,3	9 966,2	11 546,9
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	1 525,9	1 525,9
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	675,4	4,0	679,4
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	18,4	-	18,4
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-31,8	-	-31,8
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	1 033,1	-	1 033,1
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-339,4	-	-339,4
zbycie środków trwałych	-	-	-4,0	4,0	0,0
zyski / straty aktuarialne	-	-	-0,9	-	-0,9
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-415,9	-415,9
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,3	0,3
wypłata dywidendy	-	-	-	-416,2	-416,2
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	1 169,7	11 080,2	13 336,3

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.Skonsolidowany raport półroczny za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe

(w mln zł)

I półrocze 2018 narastająco

okres od 01.01.2018 do 30.06.2018

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	493,2	10 215,2	11 794,8
wpływ zmian zasad rachunkowości w związku z wdrożeniem MSSF 9	0,0	0,0	1,1	-249,0	-247,9
Kapitał własny na pocz. okresu po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości	130,1	956,3	494,3	9 966,2	11 546,9
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	694,9	694,9
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	62,7	1,0	63,7
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	16,5	-	16,5
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-28,7	-	-28,7
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	233,4	-	233,4
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-157,5	-	-157,5
zbycie środków trwałych	-	-	-1,0	1,0	0,0
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-416,0	-416,0
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,2	0,2
wypłata dywidendy	-	-	-	-416,2	-416,2
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	557,0	10 246,1	11 889,5

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	I półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	I półrocze 2018 okres od 01.01.2018 do 30.06.2018
Zysk netto	795,7	694,9
Korekty, w tym:	1 259,7	-3 050,7
Udział w zyskach i stratach jednostek zależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-58,0	-36,5
Amortyzacja	135,5	87,9
Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	-1 965,9	-1 730,9
Odsetki zapłacone	-485,4	-432,1
Odsetki otrzymane	2 378,9	2 081,5
Dywidendy otrzymane	-7,0	-0,8
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	0,7	-1,0
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	256,5	229,7
Podatek dochodowy zapłacony z rachunku zysków i strat	-319,1	-389,4
Zmiana stanu rezerw	6,4	16,3
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	-1 776,0	396,4
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	-786,1	-719,2
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	1 026,3	-3 677,3
Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	474,0	141,4
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-5 980,0	-3 816,6
Zmiana stanu środków trwałych z tytułu rozpoznania leasingu	65,2	nd
Zmiana stanu pozostałych aktywów	137,4	-28,0
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	2 307,4	564,7
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-202,7	-431,0
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	5 495,6	4 800,8
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	558,6	-106,6
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 057,9	-2 355,8
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-90,4	-41,6
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	0,3	0,1
Nabycie wartości niematerialnych	-32,1	-30,4
Nabycie udziałów w jednostkach stowarzyszonych	0,0	-120,0
Zbycie aktywów przeznaczonych do sprzedaży	10,6	3,4
Nabycie instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-421,8	-1,2
Nabycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-223,2	0,0
Zbycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0	1 055,8
Otrzymane dywidendy	7,0	0,8
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-749,6	866,9
Splata odsetek od kredytów długoterminowych	-8,1	-6,1
Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-3,8	-3,8
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	-44,4	0,0
Dywidendy wypłacone	-455,4	-416,2
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-511,7	-426,1
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	43,8	133,8
Zwiększenie / zmniejszenie środków pieniężnych netto	796,6	-1 915,0
Środki pieniężne na początek okresu	1 956,4	4 598,2
Środki pieniężne na koniec okresu	2 753,0	2 683,2

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Wprowadzenie

1.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank.

1.2. Działalność zaniechana

W okresie pierwszego półrocza 2019 i 2018 roku w Banku nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

1.3. Zgodność z MSSF

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za I półrocze 2019 zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 30 czerwca 2019 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za I półrocze 2019 roku oraz ze sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 29 marca 2019 roku.

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku oraz śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2019 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów z wyjątkiem zmian wynikających z wdrożenia MSSF 16 zastępującego MSR 17 *Leasing*. Zmiany dotyczą ujmowania, wyceny, prezentacji i ujawniania leasingu. Bank zastosował do swoich umów leasingowych zmodyfikowane podejście retrospektywne i nie przekształcił danych porównawczych.

1.4. Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują okres od 1 stycznia 2018 roku do 30 czerwca 2018 roku dla śródrocznego skróconego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz śródrocznego skróconego sprawozdania z przepływów pieniężnych, dodatkowo za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku dla śródrocznego skróconego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym,

a w przypadku śródrocznego skróconego sprawozdania z sytuacji finansowej dane na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 30 czerwca 2018 roku. Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat,

śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do śródrocznego skróconego jednostkowego rachunku zysków i strat obejmują dane za II kwartał 2019 (okres od 01.04.2019 do 30.06.2019) oraz dane porównywalne za II kwartał 2018 (okres od 01.04.2018 do 30.06.2018).

1.5. Zakres i waluta sprawozdania

Wszystkie istotne ujawnienia z punktu widzenia Banku zostały zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich („PLN”). Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są po zaokrągleniu do miliona złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

1.6. Zatwierdzenie sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 30 lipca 2019 roku.

1.7. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego sprawozdania finansowego za 2018 rok (Roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku) oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2019 roku.

1.7.1. Wpływ zastosowania MSSF 16 *Leasing* na sprawozdanie finansowe

Opis wpływu zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie finansowe został zaprezentowany w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale *Informacje uzupełniające*, w punkcie 4.1.1.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na jednostkowe sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2019 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Rozpoznanie aktywa z tytułu prawa do użytkowania:	467,0
najem nieruchomości	452,4
leasing samochodów	13,9
pozostałe aktywa	0,7
Rozpoznanie zobowiązania z tytułu leasingu:	469,3
najem nieruchomości	454,7
leasing samochodów	13,9
pozostałe aktywa	0,7
Rozliczenia międzyokresowe	-2,3

	stan na 31.12.2018	wpływ wdrożenia MSSF 16	stan na 01.01.2019
Aktywa			
Rzeczowe aktywa trwałe	550,4	467,0	1 017,4
w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania	0,0	467,0	467,0
Aktywa razem	137 711,5	467,0	138 178,5
Zobowiązania			
Inne zobowiązania, w tym:	1 406,4	467,0	1 873,4
zobowiązania z tytułu leasingu	0,0	469,3	469,3
rozliczenia międzyokresowe	2,3	-2,3	0,0
Zobowiązania razem	124 375,2	467,0	124 842,2
Kapitał własny razem	13 336,3	0,0	13 336,3
Zobowiązania i kapitał własny razem	137 711,5	467,0	138 178,5

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie różnicy między kwotami przyszłych opłat, do których Bank był zobowiązany z tytułu leasingu operacyjnego, ujawnionymi zgodnie z MSR 17 wg stanu na 31 grudnia 2018 roku oraz zobowiązaniami z tytułu leasingu wg stanu na 1 stycznia 2019 roku tj. na dzień wdrożenia standardu MSSF 16.

	31.12.2018	korekty bilansu początkowego	01.01.2019
Przyszłe zobowiązania leasingowe według MSR 17	483,5		
korekty bilansu początkowego w związku z implementacją standardu MSSF 16, w tym:		-14,2	
(-) efekt dyskontowania przy użyciu krańcowej stopy oprocentowania leasingobiorcy z dnia 1.01.2019		-54,1	
(-) zwolnienie z tytułu krótkoterminowych umów leasingu		-8,6	
(-) nieleasingowe elementy umów		-51,6	
(+)/(-) opcje przedłużenia lub skrócenia kontraktów		100,1	
Zobowiązania leasingowe według MSSF 16			469,3

2. Istotne zasady rachunkowości

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku, opublikowanym w dniu 1 marca 2019 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Dodatkowo w odniesieniu do sprawozdań śródrocznych Bank stosuje zasadę ujmowania obciążeń wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego na podstawie możliwie najlepszego szacunku średniej ważonej rocznej stawki podatku dochodowego, jakiej Bank oczekuje w pełnym roku obrotowym.

W I półroczu 2019 roku wprowadzono zmiany do opisu stosowanych zasad rachunkowości w zakresie MSSF 16 co zostało opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale Informacje uzupełniające, w punkcie nr 5 *Istotne zasady rachunkowości*.

3. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym w stosunku do śródrocznych sprawozdań finansowych za okresy wcześniejsze Bank dokonał zmian w sposobie prezentacji poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat, wpływających – w opinii Banku – na zwiększenie przejrzystości i wartości informacyjnej sprawozdania finansowego. Zmiany te poniosły za sobą konieczność przekształcenia danych porównywalnych jednak nie miały wpływu na poziom prezentowanego wyniku finansowego.

Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje rachunku zysków i strat według wartości zaprezentowanych w śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym za I półrocze 2018 roku oraz według wartości zaprezentowanych w bieżącym sprawozdaniu. Są one następujące:

- zmiana prezentacji odsetek z tytułu papierów wartościowych i instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu; we wcześniejszych okresach prezentowane były w *Przychodach* i *Kosztach odsetkowych*, obecnie w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*,
- zmiana prezentacji amortyzacji korekty wartości godziwej dla ekspozycji, które zostały wyłączone z zabezpieczenia wartości godziwej papierów wartościowych (FVH), we wcześniejszych okresach ujmowana była w *Wyniku na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu* a obecnie w *Przychodach odsetkowych*,
- zmiana prezentacji przychodów i kosztów prowizyjnych z tytułu kart płatniczych i kredytowych; we wcześniejszych okresach prezentowane w ujęciu netto w *Przychodach z tytułu prowizji*.

I półrocze 2018 okres od 01.01.2018 do 30.06.2018					
	w jednostkowym sprawozdaniu finansowym za I kwartał 2018 (dane zatwierdzone)	zmiana a)	zmiana b)	zmiana c)	w jednostkowym sprawozdaniu finansowym za I kwartał 2019 (dane porównywalne)
Przychody odsetkowe	2 172,3	-0,4	-0,3		2 171,6
Koszty odsetkowe	441,4				441,4
Wynik z tytułu odsetek	1 730,9	-0,4	-0,3		1 730,2
Przychody z tytułu prowizji	701,4			70,9	772,3
Koszty prowizji	74,1			70,9	145,0
Wynik z tytułu prowizji	627,3			0,0	627,3
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	41,8	0,4			42,2
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,7		0,3		1,0
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend	50,5				50,5
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	4,2				4,2
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	3,9				3,9
Wynik na działalności podstawowej	2 459,3				2 459,3
Koszty działania	1 134,4				1 134,4
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych	258,2				258,2
Podatek od niektórych instytucji finansowych	178,6				178,6
Udział w zyskach netto jednostek zależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	36,5				36,5
Zysk brutto	924,6				924,6
Podatek dochodowy	229,7				229,7
Zysk netto	694,9				694,9

W zakresie sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych Bank kontynuuje prezentację danych przyjętą w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok 2018. W związku z tym dane prezentowane w tych sprawozdaniach za okresy wcześniejsze zostały doprowadzone do porównywalności.

4. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego**4.1. Kredyty i inne należności udzielone klientom**

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	100 753,4	98 907,4	90 596,2
Wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	4 232,6	-	-
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	193,4	218,4	249,0
Razem (netto)	105 179,4	99 125,8	90 845,2

Część kredytów hipotecznych może podlegać sprzedaży do ING Banku Hipotecznego S.A. w ramach transakcji tzw. pooling. W związku z otrzymaniem przez ING Bank Hipoteczny S.A. zgody na działalność operacyjną w I kwartale 2019 roku, część kredytów hipotecznych została w tym kwartale wyznaczona przez Bank do nowego modelu biznesowego „Utrzymywanie i Sprzedaż” i są obecnie wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wartość księgowa przeklasyfikowanych kredytów na dzień reklasyfikacji wynosiła 5 717,2 mln zł natomiast wartość godziwa 5 664,5 mln zł.

Z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, kredyty podlegające poolingowi nadal spełniają kryterium modelu biznesowego „Utrzymywanie”, ze względu na fakt, iż transakcje poolingowe odbywają się wewnątrz Grupy Kapitałowej.

Bank stosuje model zdyskontowanych przepływów pieniężnych do wyceny kredytów hipotecznych wyznaczonych do portfela wycenianego w wartości godziwej. Ze względu na wykorzystywanie w modelu wyceny danych wejściowych, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, technika wyceny należy do Poziomu 3.

Kredyty i inne należności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

	stan na 30.06.2019			stan na 31.12.2018			stan na 30.06.2018		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Portfel kredytowy, w tym:	101 548,2	-2 254,0	99 294,2	100 067,6	-2 110,8	97 956,8	91 873,7	-2 086,6	89 787,1
gospodarstwa domowe	45 840,6	-1 212,9	44 627,7	46 917,5	-1 097,8	45 819,7	43 292,1	-1 095,9	42 196,2
podmioty gospodarcze	52 470,5	-1 041,0	51 429,5	49 949,9	-1 012,9	48 937,0	46 026,6	-990,2	45 036,4
sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 237,1	-0,1	3 237,0	3 200,2	-0,1	3 200,1	2 555,0	-0,5	2 554,5
Razem (brutto), w tym:	101 548,2	-2 254,0	99 294,2	100 067,6	-2 110,8	97 956,8	91 873,7	-2 086,6	89 787,1
Bankowość korporacyjna	58 352,0	-1 133,8	57 218,2	55 693,0	-1 106,2	54 586,8	50 966,4	-1 065,7	49 900,7
kredyty w rachunku bieżącym	14 980,1	-441,1	14 539,0	13 553,7	-460,1	13 093,6	13 052,8	-406,2	12 646,6
kredyty i pożyczki terminowe	41 034,1	-692,4	40 341,7	39 329,5	-645,6	38 683,9	35 824,2	-659,2	35 165,0
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne i komunalne)	2 337,8	-0,3	2 337,5	2 809,8	-0,5	2 809,3	2 089,4	-0,3	2 089,1
Bankowość detaliczna	43 196,2	-1 120,2	42 076,0	44 374,6	-1 004,6	43 370,0	40 907,3	-1 020,9	39 886,4
kredyty i pożyczki hipoteczne	30 859,4	-198,9	30 660,5	33 371,7	-224,9	33 146,8	30 540,9	-245,5	30 295,4
kredyty w rachunku bieżącym	1 421,9	-114,6	1 307,3	1 329,2	-105,8	1 223,4	1 403,4	-104,1	1 299,3
pozostałe kredyty i pożyczki	10 914,9	-806,7	10 108,2	9 673,7	-673,9	8 999,8	8 963,0	-671,3	8 291,7
Inne należności, w tym:	1 459,2	0,0	1 459,2	950,6	0,0	950,6	809,1	0,0	809,1
złożone depozyty zabezpieczające typu call	1 081,1	0,0	1 081,1	733,0	0,0	733,0	651,7	0,0	651,7
pozostałe należności	378,1	0,0	378,1	217,6	0,0	217,6	157,4	0,0	157,4
Razem	103 007,4	-2 254,0	100 753,4	101 018,2	-2 110,8	98 907,4	92 682,8	-2 086,6	90 596,2

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Skonsolidowany raport półroczny za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku
 Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe

(w mln zł)

Jakość portfela kredytowego

	stan na 30.06.2019			stan na 31.12.2018			stan na 30.06.2018		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Bankowość korporacyjna	58 352,0	-1 133,8	57 218,2	55 693,0	-1 106,2	54 586,8	50 966,4	-1 065,7	49 900,7
aktywa w Etapie 1	53 576,8	-54,4	53 522,4	50 361,4	-49,6	50 311,8	45 801,7	-59,5	45 742,2
aktywa w Etapie 2	2 888,0	-44,9	2 843,1	3 643,7	-51,9	3 591,8	3 549,4	-60,8	3 488,6
aktywa w Etapie 3	1 887,2	-1 034,5	852,7	1 687,9	-1 004,7	683,2	1 615,3	-945,4	669,9
Bankowość detaliczna	43 196,2	-1 120,2	42 076,0	44 374,6	-1 004,6	43 370,0	40 907,3	-1 020,9	39 886,4
aktywa w Etapie 1	36 485,9	-66,2	36 419,7	37 821,8	-57,5	37 764,3	34 873,5	-67,1	34 806,4
aktywa w Etapie 2	5 772,5	-339,4	5 433,1	5 773,7	-361,3	5 412,4	5 200,2	-313,8	4 886,4
aktywa w Etapie 3	937,8	-714,6	223,2	779,1	-585,8	193,3	833,6	-640,0	193,6
Razem portfel kredytowy	101 548,2	-2 254,0	99 294,2	100 067,6	-2 110,8	97 956,8	91 873,7	-2 086,6	89 787,1

Dodatkowo Bank identyfikuje aktywa finansowe POCL, których wartość godziwa ustalona na dzień 1 stycznia 2018 roku oraz wartość bilansowa na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosi 0. Są to ekspozycje z tytułu wierzytelności z utratą wartości nabytych w związku z przejęciem w roku 2017 Bieszczadzkiej SKOK.

4.2. Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Fundusze własne	12 812,8	11 962,3	11 221,5
Całkowity wymóg kapitałowy	6 303,2	5 568,4	5 395,0
Łączny współczynnik kapitałowy	16,26%	17,19%	16,64%
Współczynnik kapitału Tier 1	14,91%	16,26%	15,67%

Bank w kalkulacji współczynników kapitałowych skorzystał z przepisów przejściowych w zakresie złagodzenia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na poziom funduszy własnych. W przypadku pełnego ujęcia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 łączny współczynnik kapitałowy kształtowałby się na poziomie 15,94% a współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie 14,59%.

5. Istotne zdarzenia w I półroczu 2019 roku

Istotne zdarzenia, które miały miejsce w I półroczu 2019 roku zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale Informacje uzupełniające w punkcie nr 2. *Istotne zdarzenia w I półroczu 2019 roku.*

6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Istotne zdarzenia, które miały miejsce po zakończeniu okresu sprawozdawczego zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 3. *Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.*

7. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu §21 MSR 34.

8. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Nie wystąpiły.

9. Wyłacone dywidendy

Walne Zgromadzenie w dniu 29 marca 2019 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2018 rok, na podstawie której Bank wypłaci dywidendę za 2018 rok w łącznej wysokości 455,35 mln zł, tj. w kwocie 3,50 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 18 kwietnia 2019 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 6 maja 2019 roku.

Walne Zgromadzenie w dniu 5 kwietnia 2018 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2017 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2017 rok w łącznej wysokości 416,32 mln zł, tj. w kwocie 3,20 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 25 kwietnia 2018 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 10 maja 2018 roku.

10. Przejęcia

W I półroczu 2019 roku ING Bank Śląski S.A. nie dokonał przejęcia, podobnie jak w I półroczu 2018 roku.

11. Pozycje pozabilansowe

	stan na 30.06.2019	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2018
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	34 457,3	31 958,8	32 245,0
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	97 070,5	92 484,3	89 678,7
Pozabilansowe instrumenty finansowe	600 053,5	532 491,0	547 979,7
Pozycje pozabilansowe ogółem	731 581,3	656 934,1	669 903,4

12. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Informacje liczbowe o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązаныmi (w mln zł)

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty zależne	Podmioty stowa- rzyszone	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty zależne	
	stan na 30.06.2019				stan na 30.06.2018			
Należności								
Rachunki bieżące	6,6	17,5	-	-	27,9	11,7	-	
Depozyty złożone	-	-	-	-	62,0	-	-	
Kredyty	-	0,1	11 556,2	-	-	0,1	7 742,5	
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	61,9	32,9	2,8	-	71,3	44,4	1,7	
Inne należności	0,6	1,8	2,0	-	5,3	2,2	11,6	
Zobowiązania								
Depozyty otrzymane	986,7	36,7	633,8	23,2	183,5	46,6	196,5	
Pożyczka podporządkowana	1 065,0	-	-	-	655,6	-	-	
Rachunki lora	31,1	122,9	1,6	-	4,6	34,5	-	
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	66,6	30,7	-	-	83,4	41,9	-	
Inne zobowiązania	59,8	1,7	14,0	-	40,6	3,2	2,0	
Operacje pozabilansowe								
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	469,1	527,9	3 411,1	-	443,8	255,7	1 863,1	
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	445,6	541,4	6 450,0	-	423,1	273,3	-	
Transakcje wymiany walutowej	7 824,3	9,1	-	-	7 411,7	14,8	-	
Transakcje forward	-	-	42,8	-	420,9	-	-	
IRS	2 578,5	2 555,5	61,1	-	2 999,6	2 575,6	67,3	
Opcje	2 425,5	34,3	-	-	2 885,0	42,2	-	
	I półrocze 2019				I półrocze 2018			
	okres od 01.01.2019 do 30.06.2019				okres od 01.01.2018 do 30.06.2018			
Przychody i koszty								
Przychody, w tym:	48,9	10,4	95,2	-	-1,4	1,7	86,8	
przychody/koszty odsetkowe i prowizyjne	-8,9	5,5	105,1	-	-3,0	0,4	86,4	
wynik na instrumentach finansowych	58,1	5,2	1,3	-	1,6	-1,7	0,4	
wynik na sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0,0	0,0	-12,3	-	0,0	0,0	0,0	
wynik na pozostałej działalności podstawowej	-0,3	-0,3	1,1	-	0,0	3,0	0,0	
Koszty działania	28,6	4,2	-0,9	-	37,9	4,2	3,8	
Nakłady na wartości niematerialne								
	0	0,9	-	-	-	-	-	

W I półroczu 2019 roku Bank dokonał trzech transakcji sprzedaży do ING Banku Hipotecznego S.A. (podmiot zależny od Banku) portfela kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie w łącznej kwocie 1 358,7 mln zł. Cena nabycia została wyznaczona na poziomie wartości rynkowej. Należność od ING Banku Hipotecznego S.A. dotycząca odroczonej płatności z tytułu tych transakcji sprzedaży w kwocie 609,6 mln zł została ujęta na dzień 30 czerwca 2019 roku w pozycji *Kredyty i inne należności udzielone innym bankom*.

Dodatkowo, w lipcu 2019 roku Bank dokonał dwóch kolejnych transakcji sprzedaży do ING Banku Hipotecznego S.A. portfela kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie w łącznej kwocie 763,6 mln zł.

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku liczy 16 kolejno ponumerowanych stron począwszy od strony 52 do 68.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2019-07-30	Brunon Bartkiewicz <i>Prezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Michał Bolesławski <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Joanna Erdman <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Marcin Giżycki <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Bożena Graczyk <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Patrick Roesink <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2019-07-30	Lorenzo Tassan-Bassut <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2019-07-30	Jolanta Alvarado Rodriguez	Dyrektor Departamentu Rachunkowości, Główny Księgowy Banku	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
------------	-----------------------------------	---	--

